

**PLAN ESTRATÉXICO GALEGO DA INFANCIA
E DA ADOLESCENCIA 2007-2010**

ÍNDICE

<u>1. PRESENTACIÓN</u>	<u>3</u>
<u>2. PRINCIPIOS REITORES</u>	<u>4</u>
<u>3. MARCO COMPETENCIAL E ÁMBITO NORMATIVO</u>	<u>5</u>
<u>4. REFERENTES DO PLAN</u>	<u>6</u>
<u>5. PRINCIPAIS EIXES ESTRATÉXICOS: OBXECTIVOS DO PLAN</u>	<u>7</u>
<u>5.1. OBXECTIVOS DE PROCESO (2007-2010)</u>	<u>7</u>
<u>5.2. OBXECTIVOS ESTRATÉXICOS POR ÁMBITOS</u>	<u>7</u>
<u>5.3. OBXECTIVOS ESPECÍFICOS POR ÁMBITOS</u>	<u>8</u>
<u>6. EXECUCIÓN DO PLAN</u>	<u>8</u>
<u>6.1. ÁMBITO DA PREVENCIÓN</u>	<u>8</u>
<u>6.2. ÁMBITO DA PROTECCIÓN</u>	<u>36</u>
<u>6.3. ÁMBITO DA REEDUCACIÓN</u>	<u>54</u>
<u>7. ESTIMACIÓN ORZAMENTARIA</u>	<u>71</u>
<u>7.1. ÁMBITO DA PREVENCIÓN</u>	<u>71</u>
<u>7.2. ÁMBITO DA PROTECCIÓN</u>	<u>72</u>
<u>7.3. ÁMBITO DA REEDUCACIÓN</u>	<u>73</u>

1. PRESENTACIÓN DO PLAN

A implementación dun **Plan Estratéxico Galego da Infancia e da Adolescencia** implica un compromiso público do Goberno galego coa sociedade.

Por ser os seus destinatarios as persoas de idades comprendidas entre os 0 e os 18 anos, o compromiso transcende o marco da “vontade política” e adquire rango de prioridade de goberno.

En pleno debate sobre a familia e as familias do século XXI, este Plan Estratéxico da Secretaría do Benestar da Vicepresidencia da Igualdade e do Benestar, aposta polo núcleo familiar como catalizador e garante do pleno desenvolvemento dos nenos, das nenas e dos adolescentes galegos. Son estas máis de 392.138 persoas as que, máis pronto que tarde, collerán o relevo na construción dun país que posúe capacidade e recursos para evolucionar á par da modernidade conxugada coas tradicións que identifican a Galicia e aos galegos.

Por outra parte, a condición de Galicia como país está vinculada a unha realidade territorial estatal que persigue o pleno benestar da súa cidadanía. Os desafíos, no que atinxe á poboación infantil e adolescente, son basicamente os mesmos para España e para Galicia, sen esquecer por iso os determinantes xeográficos, demográficos e culturais que a caracterizan. Por iso, este Plan Estratéxico entronca e enriquece a proposta – marco que, auspiciada por todas as Comunidades Autónomas, establece o Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais.

Este Plan concíbese tomando como base de actuación a Convención de Dereitos do Neno do 20 de novembro de 1989, para desenvolver unha cultura da promoción do bo trato a infancia e a adolescencia en Galicia, mediante actuacións cuantificables e concretas en tres ámbitos: a prevención, a protección e a reeducación.

En síntese, o documento que agora se presenta está integramente dedicado a promover e favorecer a calidade de vida dos nenos, nenas e adolescentes galegos.

Proponse, no ámbito dos Servizos Sociais, dar valor de realidade a utopía:

Que sexan **Servizos**: contextos, espazos, profesionais, recursos, que se manifesten útiles e dinámicos, portadores de respostas e solucións para 190.248 nenas e 201.890 nenos.

Que sexan **Sociais**: a perspectiva viciada dos Servizos Sociais como recurso para pobres, excluídos e problemáticos, reduce e estigmatiza unha parte, a máis importante tal vez, das súas funcións. Compete aos Servizos Sociais informar, orientar e promover hábitos de vida saudables para **toda a poboación galega**.

Non é posible nunha única lexislatura inverter a pirámide dos investimentos, pero si dar un paso decidido cara a ese obxectivo, en tanto que por primeira vez en Galicia os **orzos en Prevención Primaria** deixan de ser simbólicos. Dáselle prioridade ás medidas preventivas destinadas a todos os nenos, nenas e adolescentes de Galicia.

A racionalidade na creación, xestión e utilización dos recursos é un instrumento de traballo indispensable nos Servizos Sociais. O Plan Estratéxico Galego que se presenta está sustentado en **criterios e indicadores cuantitativos e cualitativos medibles e avaliados**: a concentración vs. dispersión da poboación galega, as características das familias, a relevancia da familia extensa, os ingresos familiares, as bolsas de pobreza ou a distribución da poboación infantil por grupos de idade, son, entre outras, características que fundamentan o deseño, os principios e os obxectivos deste Plan.

A **colaboración interdepartamental** coa Vicepresidencia da Igualdade e do Benestar, de tódalas Consellerías competentes en materia de infancia e adolescencia, deixa de ser circunstancial ou puntual. Como órgano regrado de carácter consultivo, unha **Mesa Galega de Protección á Infancia** exercerá funcións de estudo, supervisión, análise, e propostas respecto de todas as actuacións políticas e técnicas nesta materia.

Unha expoñente da antedita colaboración entre departamentos está a ser xa un modelo compartido de **Detección e Notificación de Maltrato Infantil** desde os ámbitos sanitario, educativo, policial, xudicial e da propia Secretaría Xeral do Benestar. Con este proxecto – funcionando xa – o traballo interdisciplinar abrangue a outras Comunidades Autónomas, así como a diferentes departamentos do Goberno Central.

Fundamental será a **revisión da normativa** en vigor para acomodalala ao novo enfoque que dos servizos sociais plasma o Plan que se presenta. Entre as previsións de modificación normativa pódese salientar a revisión dos conceptos elementais, situando aos menores denominados “en conflito social” no ámbito da protección, o reexame dos criterios técnicos tidos en conta na valoración da idoneidade para a adopción de nenas e nenos e a creación de novas institucións e organismos que velen pola infancia (Valedor do Menor, Axencia Galega do Menor).

A **globalización** como aspiración e as **Tecnoloxías da Información e da Comunicación (TIC)** como medio para acadala, son instrumentos que, especialmente nos Servizos Sociais, amosan un dobre fío: se as Tecnoloxías da Información e da Comunicación “globalizan” unicamente aos que dispoñen de maior capacidade adquisitiva, toda outra medida destinada a favorecer a igualdade entre todos os nenos e nenas revelarase inútil e provocará brechas máis grandes de desigualdade. Se, pola contra, se da prioridade no acceso ás TIC aos nenos e nenas máis desfavorecidos social e economicamente, estarese a atallar as desvantaxes entre iguais. Nun caso ou no outro, as TIC serán necesarias na medida na que os nenos e nenas coñezan os recursos que lles poidan ofrecer.

O Plan Estratéxico Galego da Infancia e da Adolescencia inclúe como unha das súas **prioridades a modernización do acceso á información** para os profesionais implicados no Benestar dos nenos e nenas de Galicia. Cando remate o período de vixencia deste Plan (2007 – 2010) os profesionais que se ocupan dos nenos e das nenas nos Servizos Sociais de Atención Primaria e nos Servizos Sociais Especializados en todo o territorio galego, estarán compartindo unha rede, vía Internet, que lles permitirá acceder en tempo real toda información relativa a usuarios, actuacións, programas, decisións, recursos, incidencias, etc. En definitiva, a prioridade consiste en deseñar, xestionar e difundir os Servizos Sociais entre os profesionais que os executan.

Respecto do parágrafo anterior, o seguinte paso –e, ao mesmo tempo, o mellor indicador de éxito no obxectivo– será facilitar o acceso público aos Servizos Sociais e establecer relacións constantes coas persoas receptoras dos Servizos ou os seus titores.

Non hai dúbida de que o máis beneficioso para os nenos e nenas é o seu desenvolvemento no seo dunha familia, por iso con este Plan unha boa parte dos esforzos van dirixidos a inverter a tendencia actual a optar polo acollemento residencial fronte a utilización doutras figuras como o acollemento, na propia familia ou nunha familia allea ao menor.

Especial sensibilidade e reflexión merecen as decisións que afecten aos menores xulgados por cometeren falta ou delito. Son, por riba de todo, nenos e nenas. Como tales son suxeitos de dereitos e tamén a eles os ampara a Convención dos Dereitos do Neno. Se corresponde aos xuíces a facultade sancionadora, é a administración pública galega a responsable de analizar e aplicar recursos e instrumentos educativos respectuosos coa sanción e ao mesmo tempo realmente integradores. En Galicia, o traballo con menores delinquentes debe estar orientado nos próximos anos á creación das infraestruturas adecuadas en cada caso ás necesidades educativas deste colectivo de nenos e nenas.

2. PRINCIPIOS REITORES

O Plan estratéxico de Infancia e Adolescencia desenvolve os seus contidos inspirado nos seguintes principios básicos:

A. Principios materiais

- 1º) O interese do menor sobre calquera outro que inspire as actuacións públicas ou privadas encargadas da súa protección por lexítimo que este sexa. Para a determinación deste interese atenderase en primeiro termo ás necesidades e dereitos do menor, teranse en conta as súas opinións e desexos manifestados con xuízo suficiente e considerarase a súa individualidade no marco familiar e social.
- 2º) A promoción, respecto e defensa dos dereitos individuais e colectivos recoñecidos aos menores, coas garantías e nas condicións establecidas polo ordenamento xurídico e a remoción dos obstáculos que impidan ou dificulten o seu exercicio.
- 3º) A eliminación de calquera forma de discriminación en razón de nacemento, raza, sexo, relixión, opinión, orixe nacional, étnico ou social, idioma ou calquera outra condición económica, persoal ou social dos menores ou das súas familias.
- 4º) O fomento da tolerancia, a solidariedade e a sensibilidade social ante os problemas que afecten aos menores, co obxecto de evitar a marxinação e a explotación infantil, así como calquera manifestación de abuso, acoso e maltrato físico, psíquico ou emocional, e impulsar o papel da sociedade civil en defensa dos dereitos e liberdades dos menores.
- 5º) O carácter eminentemente educativo e socializador de todas as medidas e actuacións que se adopten en relación cos menores.
- 6º) O estudo da problemática dos menores e a aplicación dos programas e medidas, tanto preventivas como paliativas, dende unha perspectiva global.
- 7º) A intervención mínima na adopción de medidas protectoras, outorgando sempre prioridade á actuación no contorno familiar, para evitar, sempre que sexa posible, a separación da nena ou neno.

B. Principios organizativos

- 1º) A cooperación, colaboración e a coordinación de actuacións con todo tipo de organismos e institucións, públicas ou privadas, que interveñan na protección, defensa e atención á infancia e á adolescencia, promovendo criterios e actuacións comúns nas áreas familiar, educativa, sanitaria, cultural e social.
- 2º) A flexibilidade no deseño de programas e servizos que permitan a súa adaptación ás novas situacións.
- 3º) A aplicación e asignación racional dos recursos normalizados, xa sexa a través dos servizos primarios ou dos especializados.
- 4º) A transversalidade como xeito de ter en conta as diferentes materias que son competencia doutros departamentos, organismos e entidades para que coaduxen á aplicación dunha política de prevención en favor dos menores.

3. MARCO COMPETENCIAL E ÁMBITO NORMATIVO

Na actualidade non existe dúbida acerca da consideración dos nenos e nenas e dos mozos e mozas como auténticos cidadáns e cidadás de dereito que pola súa especial vulnerabilidade necesitan ser coidados, asistidos, educados e representados. Isto tradúcese na obriga dos poderes públicos de dotar ao corpo xurídico dos instrumentos adecuados para unha completa protección xurídica e administrativa deste colectivo, que garanta o pleno desenvolvemento da súa personalidade e o respecto aos seus dereitos fundamentais.

Neste contexto débense poñer en primeiro termo os **Tratados Internacionais** ratificados por España, tanto os instrumentos xurídicos de carácter xeral sobre a protección dos dereitos humanos, como os específicos en materia de dereitos da infancia e en particular, a Convención sobre os Dereitos do Neno adoptada pola Asemblea Xeral das Nacións Unidas o 20 de novembro de 1989 e a Carta Europea dos Dereitos do Neno aprobada por el Parlamento Europeo o 8 de xullo de 1992.

A nivel estatal, a Constitución Española do 27 de decembro de 1978 ao enumerar, no capítulo III do Título I, os principios reitores da política social e económica, fai mención, en primeiro lugar, á obriga de todos os poderes públicos de asegurar a protección social, económica e xurídica da familia e, dentro desta, con carácter singular, a dos menores. O mesmo texto indica, de seguido, que os nenos gozarán da protección prevista nos acordos internacionais que velan polos seus dereitos.

Da lexislación estatal ten especial relevancia o Código Civil, como norma substantiva reguladora do dereito de familia e das relacións xurídico privadas, na súa redacción dada pola Lei 11/1981, do 13 de maio; a Lei 21/1987, do 11 de novembro; a Lei orgánica 1/1996, do 15 de xaneiro; a Lei 42/2003, do 21 de novembro; e a Lei 13/2005, do 1 de xullo.

No eido do dereito público e como necesidade de dar unha resposta específica aos menores que cometen feitos tipificados como delitos ou faltas no Código Penal aprobouse a Lei orgánica 5/2000, do 12 de xaneiro, reguladora da responsabilidade penal dos menores e desenvolvida polo Real Decreto 1774/2004, do 30 de xullo, polo que se aproba o seu regulamento.

Dos últimos anos, cabe salienta a Lei 1/2004, do 28 de decembro, de medidas de protección integral contra a violencia de xénero, en tanto que as situacións de violencia contra a muller afectan tamén aos nenos e nenas da súa familia, vítimas directas ou indirectas de esta violencia.

Así mesmo, tamén se deben mencionar as referencias a menores non acompañados e inmigrantes da Lei orgánica 4/2000, do 11 de xaneiro, sobre dereitos dos estranxeiros en España e a súa integración social, modificada pola Lei orgánica 8/2000, do 22 de decembro.

No ámbito autonómico, a Xunta de Galicia desenvolve a súa política social dentro do marco de competencias que lle atribúe o seu Estatuto de Autonomía no artigo 27.23. No exercicio desta competencia exclusiva dítanse a Lei galega 4/1993 do 14 de abril, de servizos sociais e, fundamentalmente, a Lei 3/1997, do 9 de xuño, galega da familia, a infancia e da adolescencia.

Esta última lei constitúe o marco normativo xeral no que se inscriben e teñen referencia o conxunto de actuacións que deben exercer os poderes públicos de Galicia en materia de protección e asistencia á familia, á infancia e á adolescencia, sen prexuízo da aplicación necesaria da lexislación estatal en todos aqueles aspectos que sexan da súa exclusiva competencia.

A Lei 3/1997 recolle ao longo do seu articulado aqueles dereitos do menor susceptibles dunha especial protección, sen esquecer aqueloutros dereitos que, sendo especialmente sensibles, puideran ser conculcados ante posibles situacións de desprotección ou maxinación.

A nivel regulamentario, o Decreto 42/2000, do 7 de xaneiro, refundiu nese momento a normativa reguladora en materia de familia, infancia e adolescencia. Esta norma foi obxecto dunha importante modificación, fundamentalmente en materia de adopción, por medio do Decreto 406/2003, do 29 de outubro. Como aspectos máis destacados do decreto pódense mencionar os diferentes recursos e medidas de protección, os procedementos para a súa aplicación e a composición e funcións dos órganos asesores e consultivos da administración autonómica nesta materia.

Con posterioridade publicouse o Regulamento de funcionamento interno dos centros de reeducación para menores e mozos sometidos a medidas privativas de liberdade, aprobado polo Decreto 427/2001, do 11 de decembro. Na actualidade este Decreto está parcialmente derogado polo 124/2006, do 20 de xullo, que mantén en vigor o título V relativo a estrutura organizativa dos centros, xa que no resto das materias é de aplicación o Real Decreto 1774/2004, do 30 de xullo.

O Decreto 276/2002, do 6 de setembro, establece as tarifas dos centros de menores de titularidade propia e o Decreto 329/2005, do 28 de xullo, regula os centros de menores e os centros de atención á infancia.

Coa publicación da Lei 2/2006, do 14 de xuño, de dereito civil de Galicia, que substitúe á Lei 4/1995, do 24 de maio, vense dar cabida á regulación relacionada coa protección de menores xunto coa modificación ou actualización doutras institucións propias do dereito privado de Galicia.

A Lei 5/1997 do 22 de xullo, de Administración Local de Galicia asigna ás **entidades locais** responsabilidade na prestación de Servizos Sociais así como a execución de programas destinados á infancia e á xuventude.

A execución do presente Plan leva aparellada necesariamente unha revisión do marco normativo galego para dotar aos poderes públicos dos instrumentos necesarios para a protección da familia, a infancia e a adolescencia. Nesta modificación normativa xa está a traballar a Vicepresidencia da Igualdade e do Benestar.

O órgano da Xunta de Galicia que ten atribuídas as competencias en materia de menores é a Vicepresidencia da Igualdade e do Benestar, en virtude do Decreto 232/2005, do 11 de agosto, modificado polos Decretos 332/2005, do 18 de agosto, e 454/2005, do 1 de setembro, polo que se fixa a estrutura orgánica dos departamentos da Xunta de Galicia e o Decreto 517/2005, do 6 de outubro, polo que se establece a estrutura orgánica da Vicepresidencia da Igualdade e do Benestar, competencias que exerce por medio da Dirección Xeral de Acción Social (Secretaría Xeral do Benestar).

4. REFERENTES DO PLAN

Para o deseño e elaboración deste Plan seguíronse tres directrices que sustentan todas e cada unha das liñas e obxectivos estratéxicos que o desenvolven:

DIRECTRIZ Nº1

Tres xornadas de traballo conxunto entre representantes dos profesionais de Servizos Sociais de Atención Primaria, de Servizos Especializados e de entidades privadas, todos traballadores na área de menores. Nestas xornadas analizaronse: o traballo que se está a desenvolver, os programas e accións que, mesmo destacando positivamente, deben ser revalorizados, potenciados ou incrementados; os programas e accións que se están a mostrar ineficaces na súa aplicación e que sen embargo son necesarios para intervir e tomar decisións; os programas que se revelan diariamente necesarios e cómpre poñelos en marcha de inmediato; a previsión de novos recursos a curto e medio prazo; a firme crenza e o absoluto consenso entre todos os profesionais na demanda dunha prevención primaria visible e percibida socialmente.

As reflexións feitas nestas xornadas pódense sintetizar no seguinte esquema:

RECURSOS EFECTIVOS:

Acollemento familiar.
Atención de día.
Programa de Integración Familiar.
Educadores familiares.
Axudas económicas "unificadas e revisables" (instrumentadas para os obxectivos que se propoñen).
Formación continuada dos profesionais, para paliar a alta mobilidade e a inestabilidade profesional.

RECURSOS/PROGRAMAS QUE NON ESTÁN A SER EFICACES:

A formación dos profesionais.
Os protocolos: deben ser operativos, revisables e actualizables.
Teléfono do Neno: escasa formación técnica e resultados pobres.
Coordinación entre administracións: autonómica, locais e entidades.
Acollemento residencial: crear REDE, con recursos de pequenas dimensións nos espazos urbanos.
ENMA: debe ser un recurso público.

PROPOSTAS A CONSIDERAR COMO SOLUCIÓNS:

Institucionalizar a coordinación entre profesionais.
Establecer marcos de colaboración entre Atención Primaria e os Servizos de Menores.
Crear marcos de colaboración con Sanidade, Educación e Xustiza.
Sistematizar a formación para os profesionais dos Servizos Sociais, con carácter obrigatorio e periódico.
Mobilizar os recursos comunitarios como sistema de apoio.
Desenvolver unha Lei que inclúa a definición de risco e de situación de desamparo.
Erradicar totalmente as situacións de pobreza extrema.
Introducir nos ámbitos social e educativo a formación en pautas adecuadas de crianza.
Supervisar a execución dos convenios e evitar a precariedade na prestación de servizos e na contratación de persoal.

DIRECTRIZ Nº2

A necesaria converxencia deste Plan e, polo tanto, dos seus obxectivos, cos que se proxectan e/ou se están a desenvolver noutros territorios do Estado, a partir dun marco único cun común denominador: o benestar da infancia e da adolescencia en España.

No mesmo sentido, o Comité dos Dereitos do Neno sinala, despois de ter analizado o II Informe da Aplicación dos Dereitos da Infancia en España, a súa "preocupación pola ausencia dunha política xeral sobre a infancia e a adolescencia".

En materia de reeducación, a importancia que se outorga ao fenómeno da delincuencia xuvenil, tanto a nivel mundial como en Europa, require que se desenvolvan respostas efectivas que haberán de construírse sobre tres piares ou liñas de acción: prevención, medidas sancionadoras-educativas e integración e inserción social dos menores e mozos infractores.

O marco para o desenvolvemento das actuacións en materia de menores infractores é o Dictame do Comité Económico e Social Europeo sobre "la prevención de la delincuencia juvenil, los modos de tratamiento de la delincuencia juvenil y el o papel de la Justicia del menor en la Unión Europea".

"Plan Estratégico Nacional de la Infancia y la Adolescencia" (Acordo do Consello de Ministros do 16 de xuño do 2006):

Construción dunha cultura da cooperación
Características das actuacións ou medidas
Transversais e complementarias
Elaboración conxunta por todas as institucións
Prevención e superación das desigualdades territoriais

Orixe do "Plan Estratégico Nacional de la Infancia y la Adolescencia":

Cumio Mundial a favor da Infancia, 1990

A Declaración e o Plan de Acción a nivel mundial do documento "Un Mundo Apropiado para os Nenos e Nenas", de 2002
As Recomendacións do Comité dos Dereitos do Neno ao II Informe da aplicación da CDN: <<... que (España) establezca una coordinación eficaz entre los organismos públicos y entre los nacionales, regionales y municipales para la puesta en marcha de unas políticas de defensa y protección de la infancia, así como a formular una ESTRATEGIA GLOBAL sobre la infancia (...)>>.

DIRECTRIZ Nº3

O marco normativo galego, especialmente a Lei 3/1997, do 9 de xuño, galega da familia, a infancia e da adolescencia, que agora está sometida a exame por se for necesario adaptala aos cambios individuais, familiares e sociais consubstanciais ao transcurso dunha década, segue a ser o referente lexislativo principal do compromiso das administracións públicas galegas cos nenos e nenas deste país.

5. PRINCIPAIS EIXES ESTRATÉXICOS: OBXECTIVOS DO PLAN

5.1. OBXECTIVOS DE PROCESO (2007-2010)

Sensibilizar a todos os cidadáns no coñecemento e respecto dos dereitos da infancia en Galicia e no mundo.

Sensibilizar á poboación infantil galega sobre a vulneración dos dereitos fundamentais da infancia no mundo.

Crear e consolidar a **Mesa Galega de Protección á Infancia** na que estean presentes os Servizos Sociais de Atención Primaria, os Servizos Sociais de Atención Especializada, a educación, a xustiza, os Corpos e Forzas de Seguridade do Estado, a rede social e as asociacións veciñais, a FEGAMP, as ONGs, os colexios profesionais, a sanidade, as ANPAs, etc.

Intensificar as **actuacións preventivas e reeducadoras** dos mozos en conflito social promovendo a responsabilización e a integración social.

5.2. OBXECTIVOS ESTRATÉXICOS POR ÁMBITOS

ÁMBITO DE ACTUACIÓN Nº1: PREVENCIÓN

Sensibilizar á cidadanía no coñecemento, respecto e asunción dos dereitos da infancia galega e mundial.
Sensibilizar á poboación infantil sobre o seu dereito a bo trato por parte da sociedade.

ÁMBITO DE ACTUACIÓN Nº2: PROTECCIÓN

Promover o bo trato á infancia.
Incrementar o uso de recursos protectores contextualizados na familia e comunidade.

ÁMBITO DE ACTUACIÓN Nº3: REEDUCACIÓN

Fomentar actuacións preventivas e reeducadoras no conflito social.
Responsabilizar e integrar socialmente aos menores en conflito social.

5.3 OBXECTIVOS ESPECÍFICOS POR ÁMBITOS

ÁMBITO DE ACTUACIÓN Nº1: PREVENCIÓN

Programar, executar e avaliar unha prevención primaria que teña como destinatarios a toda a sociedade galega e como poboación diana aos nenos e nenas ata os 18 anos e que nun período de catro anos chegue a consolidarse como necesaria no entramado social galego.

Establecer liñas de colaboración e coordinación con outros axentes sociais que interveñan con nenas e nenos menores de 18 anos.

ÁMBITO DE ACTUACIÓN Nº2: PROTECCIÓN

Promover o bo trato no ámbito familiar e social.

Reducir o acollemento residencial e potenciar recursos máis normalizados (acollemento familiar e a atención de día).

ÁMBITO DE ACTUACIÓN Nº3: REEDUCACIÓN

Favorecer as actuacións de carácter preventivo.

Responsabilizar aos menores en conflito social respecto das súas condutas.

Integrar persoal, social e laboralmente aos menores e ás menores en conflito social.

6. EXECUCIÓN DO PLAN

6.1. ÁMBITO DA PREVENCIÓN: PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA

Factores en aparencia alleos á calidade de vida da infancia, veñen ser determinantes na planificación dun programa de prevención primaria para as nenas e nenos de Galicia.

A distribución xeográfica da poboación galega é un condicionante para organizar calquera actuación destinada á infancia galega.

Amais, a crise de natalidade, común a España e á meirande parte de Europa, determina tamén as políticas sociais sobre infancia.

A cultura, a lingua, a tradición, os tipos de familias, as tecnoloxías, o nivel de vida... son características que orientan e mesmo enmarcan os contidos dun Plan Estratéxico.

- ✚ Hai en Galicia 392.138 nenos e nenas¹ distribuídos en 316 concellos.
- ✚ Os nenos e nenas galegas son o 14.19% da poboación.
- ✚ A poboación infantil (0 – 17 anos) de España é un 17.33% do total.
- ✚ Unicamente Asturias, con un 13.2% de nenos e nenas, ten unha proporción inferior.
- ✚ A taxa bruta de natalidade² en Galicia é de 7,64
 - similar á taxa de Castilla – León (7,67),
 - 3 puntos por debaixo da española, 10,62.
 - Só a taxa asturiana (6,91) é inferior á galega.
- ✚ No ano 2004 naceron en Galicia 20.692 nenos e nenas, un 4.56% do total de nados en España, 453.278.

¹ Fonte: As cifras de valores absolutos que se citan proceden todas do IGE (2005) que, en moitos casos, cita ao INE como a súa fonte.

² Nados por cada mil habitantes

POBOACIÓN INFANTIL EN GALICIA. 0-17 ANOS. (INE 2005)

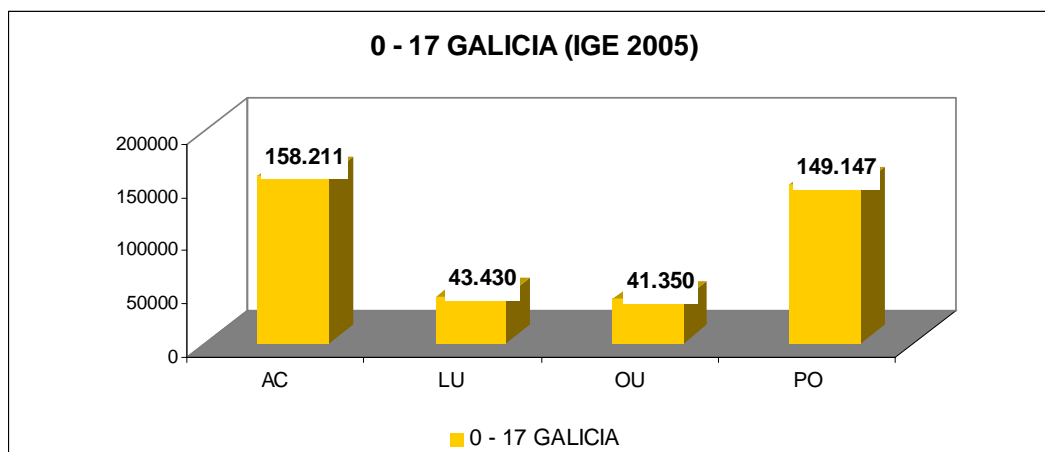
IDADES	A CORUÑA		LUGO		OURENSE		PONTEVEDRA		GALICIA		TOTAIS
	HOME	MULLER	HOME	MULLER	HOME	MULLER	HOME	MULLER	HOME	MULLER	
0 anos	4.078	3.746	980	912	951	878	3.821	3.531	9.830	9.067	18.897
1 anos	4.282	4.028	1.007	1.004	1.069	963	4.139	3.745	10.497	9.740	20.237
2 anos	4.018	3.925	1.023	901	950	896	3.972	3.630	9.963	9.352	19.315
3 anos	4.224	4.084	1.001	950	945	926	4.105	3.749	10.275	9.709	19.984
4 anos	4.296	3.999	1.081	1.064	1.020	906	4.001	3.701	10.398	9.670	20.068
5 anos	4.047	3.907	1.045	966	1.008	954	3.920	3.616	10.020	9.443	19.463
6 anos	4.209	3.814	1.092	1.025	980	984	3.705	3.400	9.986	9.223	19.209
7 anos	4.191	3.843	1.066	1.000	1.098	993	3.841	3.602	10.196	9.438	19.634
8 anos	4.033	3.890	1.054	1.008	1.124	1.010	3.903	3.731	10.114	9.639	19.753
9 anos	4.136	3.974	1.145	1.096	1.181	1.073	4.018	3.720	10.480	9.863	20.343
10 anos	4.198	4.068	1.190	1.167	1.179	1.105	4.170	3.893	10.737	10.233	20.970
11 anos	4.630	4.495	1.341	1.283	1.306	1.227	4.443	4.124	11.720	11.129	22.849
12 anos	4.841	4.501	1.378	1.297	1.334	1.209	4.583	4.411	12.136	11.418	23.554
13 anos	4.923	4.545	1.406	1.351	1.329	1.254	4.627	4.374	12.285	11.524	23.809
14 anos	4.940	4.735	1.522	1.472	1.408	1.319	4.737	4.467	12.607	11.993	24.600
15 anos	5.216	4.908	1.653	1.488	1.461	1.446	4.890	4.762	13.220	12.604	25.824
16 anos	5.339	5.148	1.575	1.564	1.482	1.433	5.062	4.767	13.458	12.912	26.370
17 anos	5.631	5.369	1.689	1.634	1.494	1.455	5.154	4.833	13.968	13.291	27.259
0 - 17 anos	81.232	76.979	22.248	21.182	21.319	20.031	77.091	72.056	201.890	190.248	392.138
TOTAL	A CORUÑA		LUGO		OURENSE		PONTEVEDRA		GALICIA		
	158.211		43.430		41.350		149.147		392.138		

POBOACIÓN INFANTIL EN GALICIA. 0-17 ANOS. (INE 2005)

IDADES	GALICIA		TOTALS %
	HOME	MULLER	
0 anos	2,50	2,31	4,81
1 anos	2,67	2,49	5,16
2 anos	2,54	2,38	4,92
3 anos	2,62	2,47	5,09
4 anos	2,65	2,46	5,11
5 anos	2,55	2,41	4,96
6 anos	2,54	2,35	4,89
7 anos	2,60	2,40	5,00
8 anos	2,57	2,46	5,03
9 anos	2,67	2,51	5,18
10 anos	2,73	2,61	5,34
11 anos	2,98	2,84	5,82
12 anos	3,09	2,91	6,00
13 anos	3,13	2,94	6,07
14 anos	3,21	3,06	6,27
15 anos	3,39	3,19	6,58
16 anos	3,43	3,29	6,72
17 anos	3,56	3,39	6,95
0 - 17 anos	51,43	48,47	100
TOTAL	GALICIA		
	392.138		

A nivel provincial a poboación infantil galega está distribuída como sigue:

- A Coruña: 158.211 (40.34%)
- Lugo: 43.430 (11.07%)
- Ourense: 41.350 (10.54%)
- Pontevedra: 149.147 (38.03)

Esta bipolarización na distribución territorial da infancia, A Coruña/ Pontevedra vs. Lugo/Ourense, supera á que se refire ás poboacións totais:

- Nas provincias de Lugo e Ourense reside o 25% da poboación de Galicia (os nenos e nenas suman só o 21.61% da infancia).
- A Coruña e Pontevedra suman o 75% dos galegos e galegas e o 78.39% da infancia.

Se a referencia principal da vida social e administrativa dos individuos é o ámbito local, a singularidade da distribución territorial no noso país queda reflectida como sigue:

- ◇ Na provincia da Coruña hai **94** concellos.
 - Representan o **29.74%** de todos os concellos de Galicia.
 - Neles residen 1.126.707 habitantes (o **40,79%** da poboación galega)
 - 158.211 (**40.34%** da infancia galega) son nenos e nenas de idades comprendidas entre os 0 e os 17 anos.
- ◇ Na provincia de Ourense hai **92** concellos.
 - Representan o **29.11%** de todos os concellos de Galicia.
 - Neles residen 339.555 habitantes (**12.29%** da poboación galega),
 - 43.430 (**11.07%** da infancia galega) son nenos e nenas de idades comprendidas entre os 0 anos e os 17 anos.
- ◇ Na provincia de Lugo hai **64** concellos.
 - Representan o **20.25%** de todos os concellos de Galicia.
 - Neles residen 357.625 habitantes (**12.95%** da poboación galega)
 - 41.350 (**10.54%** da infancia galega) son nenos e nenas de idades comprendidas entre os 0 anos e os 17 anos.
- ◇ Na provincia de Pontevedra hai 62 concellos.
 - Representan o 19.62 de todos os concellos de Galicia.
 - Neles residen 938.311 habitantes (33.97% da poboación galega)
 - 149.147 (38.03% da infancia galega) son nenos e nenas de idades comprendidas entre os 0 anos e os 17 anos.

Compre aínda abondar na singularidade da distribución xeográfica da poboación galega:

- ◇ **196** concellos galegos (**62.02%** do total):
 - son núcleos con poboacións inferiores a 5.000 habitantes
 - e reúnen a **464.469** habitantes
 - (**16,81%** da poboación galega)
- ◇ No outro extremo, **7** concellos galegos (**2.22%** do total):
 - son núcleos de poboacións superiores a 50.000 habitantes
 - e reúnen a **987.149** residentes

- (35.73%) da poboación galega)
- ◇ Entre os anteditos polos, 65 concellos de Galicia (20.57% do total):
 - están formados por poboacións de máis de 5.000 e menos de 10.000 habitantes.
 - Reúnen a **564.396** galegos e galegas,
 - **20.43%** da poboación galega.
- ◇ **33 concellos** de Galicia (**10.44%** do total):
 - teñen máis de 10.000 e menos de 20.000 habitantes Suman **427.647** galegos e galegas
 - (**15.48%** da poboación galega)
- ◇ **15 concellos** de Galicia (**4.75%** do total):
 - superan os 20.000 habitantes e
 - suman **318.537**,
 - **11.53%** da poboación galega.

Estes datos, reveladores para planificar actuacións destinadas a todos os galegos e galegas e á infancia especialmente, indican que:

- ✚ Máis dun tercio da poboación galega vive en 7 concellos que son as grandes cidades.
- ✚ Bastante máis dun tercio da poboación galega (37.24%) vive en 261 concellos (82.59% dos 316 concellos de Galicia) que teñen menos de 10.000 habitantes.
- ✚ O restante 27,01% da poboación (746.184 habitantes) reside en 48 concellos que superan os 10.000 habitantes e non chegan aos 50.000.

Os datos anteriores son extrapolables á poboación infantil, se ben para facelos máis salientables:

- ✚ Se a poboación total da provincia de Lugo é só un 12.94% da galega, a súa poboación infantil representa unha proporción inferior: 11.29% dos nenos e nenas galegas.
- ✚ Ocorre o mesmo na provincia de Ourense: os seus habitantes son o 12.29% de Galicia, pero os nenos e nenas representan só o 10.74% da infancia galega.

Volvendo á bipolaridade anteriormente citada, no outro extremo:

- ✚ Na provincia da Coruña viven o 40.79% dos galegos e o 40.85% da infancia.
- ✚ Na provincia de Pontevedra viven o 33.96% dos galegos e o 38.42% da infancia.

Polo tanto, se en termos de poboacións totais a disparidade interprovincial entre A Coruña/Pontevedra e Lugo/Ourense ven representar unha desproporción de características únicas, no que se refire á infancia a desproporción acentúase:

- ✚ Só 1/5 dos nenos e nenas de Galicia (84.780) residen en máis da metade (160) dos concellos de Galicia, os que suman as provincias de Lugo e Ourense.

Na pirámide de investimentos do benestar social español e galego, a liña horizontal que sinala a parte correspondente á PREVENCIÓN PRIMARIA abrangue pouco máis que o cumio. Trátase dunha pirámide histórica no sentido de que mantense invariable ao longo de anos.

As intervencións ou tratamentos, na base da pirámide, ocupan a maior parte da superficie. Representan os investimentos en necesidades, demandas, atencións, infraestruturas, destinadas a solucionar problemas de orde social, familiar e individual dispares, mais cun denominador común: dun xeito ou doutro exclúen ou apartan da normalidade social.

Non por obvia debe evitarse a mención da evidencia: a relación entre o cumio e a base da pirámide é inversamente proporcional, pois canto máis pequeno é aquel, máis grande é esta. A escaseza de investimento en prevención primaria explica en boa parte o custo da intervención ou tratamento.

Atención especial e de carácter prioritario debemos aos nenos e nenas galegas que son extremadamente pobres, ou sexa, viven por baixo do limiar da extrema pobreza. A resposta da administración pública debe estar, inicialmente, desvinculada de toda intervención asistencial ou protectora. Son persoas que precisan, con carácter urxente, a colaboración e o apoio público en forma de diñeiro. Precisan cartos para salvagardar as necesidades básicas de toda persoa: saúde, educación, alimentación e roupa.

- ✚ Segundo o estudo “A pobreza e a exclusión social en Galicia”, son 130.000 os fogares pobres en Galicia (400.000 galegos e galegas) e 34.000 fogares extremadamente pobres (104.000 persoas).

- ✚ Individualmente, unha persoa é pobre en Galicia se os seus ingresos mensuais non acadan os 459 €.
- ✚ Unha persoa é extremadamente pobre en Galicia se non acada 306 € mensuais.
- ✚ Especialmente desfavorecidos son os nenos e nenas de idades inferiores a 16 anos: o 19% non superan o limiar da pobreza
- ✚ Unha terceira parte dos menores mencionados no epígrafe anterior sufren pobreza extrema.

O Segundo Plan de Inclusión Social 2007 – 2013 ten un compromiso específico, fundamentalmente económico, cos nenos e nenas máis pobres de Galicia.

Apostar por un compromiso social en Galicia de catro anos de prevención primaria e facelo por primeira vez cun PROGRAMA, incorporando orzamentos, organización, temporalidade, obxectivos concretos e actuacións definidas, significa aceptar publicamente, tamén por primeira vez, que é posible modificar a pirámide do social para reducir o impacto dos problemas nas persoas e o seu custo económico para as administracións públicas.

O único dispositivo actual e tradicional de prevención primaria, cando se trata de mellorar a calidade de vida das persoas, está a ser a campaña, un “consumible” efectivo pero de curta vida e formatos repetidos. Por iso, o reto de asumir un PROGRAMA cuadrienal de prevención primaria e pretender a súa consolidación no entramado social como necesidade e indicador básico de benestar, esixe, por riba dun orzamento superior aos 10.900.245,50 €, un plus de responsabilidade.

Á vista das características territoriais e demográficas de Galicia, tendo en conta tamén a dificultade implícita na implantación dun PROGRAMA de prevención primaria deseñado para incrementar a calidade de vida dos nenos e nenas galegas en todas as áreas de desenvolvemento evolutivo, compre facelo inicialmente cun grupo control. Só deste xeito é posible acometer cun mínimo razoable de garantía a execución, seguimento e avaliación de cada un dos obxectivos e actuacións deseñados para promocionar o bo trato á infancia.

O Programa de Prevención Primaria 2007 – 2010 a prol da PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA pretende colaborar con:

- 60 concellos das catro provincias de Galicia, que representan o 18.98% de todos os concellos e que se distribúen como sigue:
 - ✚ 9 concellos na provincia da Coruña (9.57% do total³)
 - ✚ 15 concellos na provincia de Lugo (22.05% do total)
 - ✚ 23 concellos na provincia de Ourense (25% do total)
 - ✚ 13 concellos na provincia de Pontevedra (20.96% do total)

Nótese que, segundo quedou destacado nos datos previos, a selección cuantitativa de concellos faise partindo dunha “desproporción” discriminatoria en favor das provincias que suman máis concellos pero menos habitantes e máis dispersos. Así o reflicten as poboacións totais dos concellos seleccionados⁴:

- ✚ Os 9 concellos da provincia da Coruña suman 162.483 habitantes.
- ✚ Os 15 concellos da provincia de Lugo suman 130.548 habitantes.
- ✚ Os 23 concellos da provincia de Ourense suman 170.028 habitantes.
- ✚ Os 13 concellos da provincia de Pontevedra suman 179.820 habitantes.

En termos porcentuais comparativos a discriminación positiva en favor de Lugo e Ourense non precisa ser comentada:

- ✚ Os 162.483 habitantes dos 9 concellos de A Coruña representan o 14.42% da poboación provincial.
- ✚ Os 130.548 habitantes dos 15 concellos de Lugo representan o 36.50% da poboación provincial.
- ✚ Os 170.028 habitantes dos 23 concellos de Ourense representan o 50.07% da poboación provincial.
- ✚ Os 179.820 habitantes dos 13 concellos de Pontevedra representan o 19.16% da poboación provincial.

No que se refire aos nenos e ás nenas dos 60 concellos nos que se desenvolverá a prevención primaria a prol da promoción do bo trato a infancia, a desproporción provincial correlaciona coa das poboacións totais:

³ O total é o número de concellos da provincia, en cada caso.

⁴ Estes datos e outros que seguen foron solicitados por escrito ao IGE para este traballo.

- ✚ Os 9 concellos da Coruña suman 23.889 nenos e nenas, o 14.70% da poboación total deses concellos e o 15.09% da infancia provincial.
- ✚ Os 15 concellos de Lugo suman 18.164 nenos e nenas, o 13.91% da poboación total deses concellos e o 41.82% da infancia provincial.
- ✚ Os 23 concellos de Ourense suman 24.240 nenos e nenas, o 14.25% da poboación total deses concellos e o 58.62% da infancia provincial.
- ✚ Os 13 concellos de Pontevedra suman 29.498 nenos e nenas, o 16.40% da poboación total deses concellos e o 19.77% da infancia provincial.

En síntese, a fotografía estatística da poboación destinataria do Programa da Prevención Primaria a prol da Promoción do Bo Trato á Infancia en Galicia, é a seguinte:

- 60 concellos das catro provincias
- 619.168 homes e mulleres
- 95.791 nenos e nenas

Compre agora dicir que a selección dos concellos está feita a partir de dous indicadores clasificatorios:

- As agrupacións establecidas no estudo chamado “ O MAPA GALEGO DE SERVICIOS SOCIAIS: OBXECTIVOS, METODOLOXÍA E RESULTADO”⁵, que distingue en Galicia 5 áreas de poboación:
 - i. Urbanas
 - ii. Metropolitanas
 - iii. Semiurbanas
 - iv. Rurais
 - v. Rurais de Elevada Dispersión⁶
- As agrupacións, en función do número de habitantes en cada núcleo de poboación, establecidas polo grupo de traballo:
 - i. 2.000 e menos habitantes
 - ii. De 2.001 a 5.000 habitantes
 - iii. De 5.001 a 10.000 habitantes
 - iv. De 10.001 a 20.000 habitantes
 - v. De 20.001 a 50.000 habitantes
 - vi. Máis de 50.000 habitantes.

No seguinte cadro figuran, ordenados por provincias e agrupados por áreas, os concellos nos que se desenvolverá o Programa de Prevención Primaria 2007 – 2010.

URBANA		SEMIURBANA			
RURAL		RURAL ELEVADA DISPERSIÓN			
TOTALS					
ÁREAS URBANAS					
PROVINCIA	ÁREA	CONCELLO	HABITANTES	0 - 17	% HABIT
AC		FERROL	77.155	10.157	13.16
LU		LUGO	92.271	14.349	18.59
OU		OURENSE	108.358	16.527	15.25
PO		PONTEVEDRA	79.372	13.534	17.05
Concellos:		4	357.156	54.567	15.27
ÁREAS SEMIURBANAS					
PROVINCIA	ÁREA	CONCELLO	HABITANTES	0 - 17	% HABIT
AC	BARBANZA	RIBEIRA	26.884	4.893	18.20
		BOIRO	18.469	3.186	17.25
		P. CARAMIÑAL	9.951	1.603	16.10

⁵ Datado o 26 de setembro de 2006 pola Consultora Quadernas.

⁶ En adiante R.E.D.

		RIANXO	11.528	1.736	15.05
Concellos:		4	66.832	11.418	17.08
LU					
OU					
PO	O GROVE	O GROVE	11.218	1.969	17.55
		SANXENXO	16.598	2.721	16.39
		MEAÑO	5.478	920	16.79
		MEIS	5.011	735	14.66
		CAMBADOS	13.581	2.372	17.46
		RIBADUMIA	4.317	723	16.74
Concellos:		6	56.203	9.440	16.79
ÁREAS RURAIS					
PROVINCIA		CONCELLO	HABITANTES	0 - 17	% HABIT
AC	ARZÚA	ARZÚA	6.602	842	12.75
		BOIMORTO	2.461	128	5.20
		O PINO	4.901	635	12.95
		TOURO	4.532	578	12.75
Concellos:		4	18.496	2.183	11.80
LU	A ULLOA	FRIOL	4.533	465	10.25
		PORTOMARÍN	1.918	195	10.16
		PALAS DE REI	3.824	271	7.08
		GUNTÍN	3.307	300	9.07
		MONTERROSO	4.209	577	13.70
		ANTAS DE ULLA	2.602	268	10.29
	MEIRA	MEIRA	1.780	211	11.85
		A PONTENOVA	3.063	323	10.54
		RIOTORTO	1.669	138	8.26
		A PASTORIZA	3.787	434	11.46
		R. DE PIQUÍN	785	63	8.02
Concellos:		11	31.477	3.245	10.30
OU	BARBADÁS	BARBADÁS	7.939	1.457	18.35
		TOÉN	2.594	200	7.71
		S.C. DAS VIÑAS	3.973	436	10.97
		PADERNE DE A.	1.619	97	5.99
	VALDEORRAS	O BARCO DE V.	13.700	2.529	18.45
		O BOLO	1.246	80	6.42
		CARBALLEDA V	2.041	226	11.07
		LAROUCO	569	61	10.72
		PETÍN	1.088	109	10.01
		A RÚA	4.996	667	13.35
		RUBÍA	1.663	141	8.47
		A VEIGA	1.273	77	6.04

		VILAMARTÍN V	2.408	257	10.67
Concellos:		13	45.109	6.337	14.04
PO	O CONDADO	COVELO, O	3.652	299	8.18
		PONTEAREAS	21.378	4.037	18.88
		AS NEVES	4.377	528	12.06
		MONDARIZ	5.343	614	11.49
		A CAÑIZA	6.747	765	11.33
		CRECENTE	2.748	281	10.22
Concellos:		6	44.245	6.524	14.74
ÁREAS RURAIS DE ELEVADA DISPERSIÓN					
PROVINCIA		CONCELLO	HABITANTES	0 - 17	% HABIT
AC					
LU	QUIROGA	QUIROGA	4.144	382	9.21
		FOLGOSO DO C.	1.346	90	6.68
		RIBAS DE SIL	1.310	98	7.48
Concellos:		3	6.800	570	8.38
OU	O BOLO	A GUDIÑA	1.623	160	9.85
		A MEZQUITA	1.387	135	9.73
		VIANA DO BOLO	3.575	326	9.11
		VILARIÑO DO C.	731	65	8.89
	BAIXA LIMIA	BANDE	2.285	160	7.00
		ENTRIMO	1.377	98	7.11
		LOBEIRA	1.160	58	5.00
		LOBIOS	2.420	204	8.42
		MUÍÑOS	2.003	170	8.48
		Concellos:		9	16.561

A Programa de Prevención Primaria a prol da Promoción do Bo Trato á Infancia, remite a un documento marco: A CONVENCIÓN DOS DEREITOS DA INFANCIA. A partir deste, todo o programa, temporalizado en semestres, persigue un obxectivo estratéxico invariable durante os catro anos:

- ✚ SENSIBILIZAR A TODOS OS CIDADÁNS NO COÑECEMENTO, RESPECTO E ASUNCIÓN DOS DEREITOS DA INFANCIA GALEGA E MUNDIAL

Cómpre, para facer efectiva a sensibilización de todos e de todas as galegas, solicitar aos organismos públicos e privados que traballan directa e indirectamente coa infancia, a súa participación neste plan.

Os departamentos de Educación, Sanidade e Xustiza, especialmente os Corpos e Forzas de Seguridade, xunto coas corporacións locais, as entidades privadas, as ONGs, os medios de comunicación e as asociacións veciñais, son imprescindibles neste Programa para valoralo, corríxilo ou modifícalo e, finalmente, para sumarse á súa execución con todos os medios posibles.

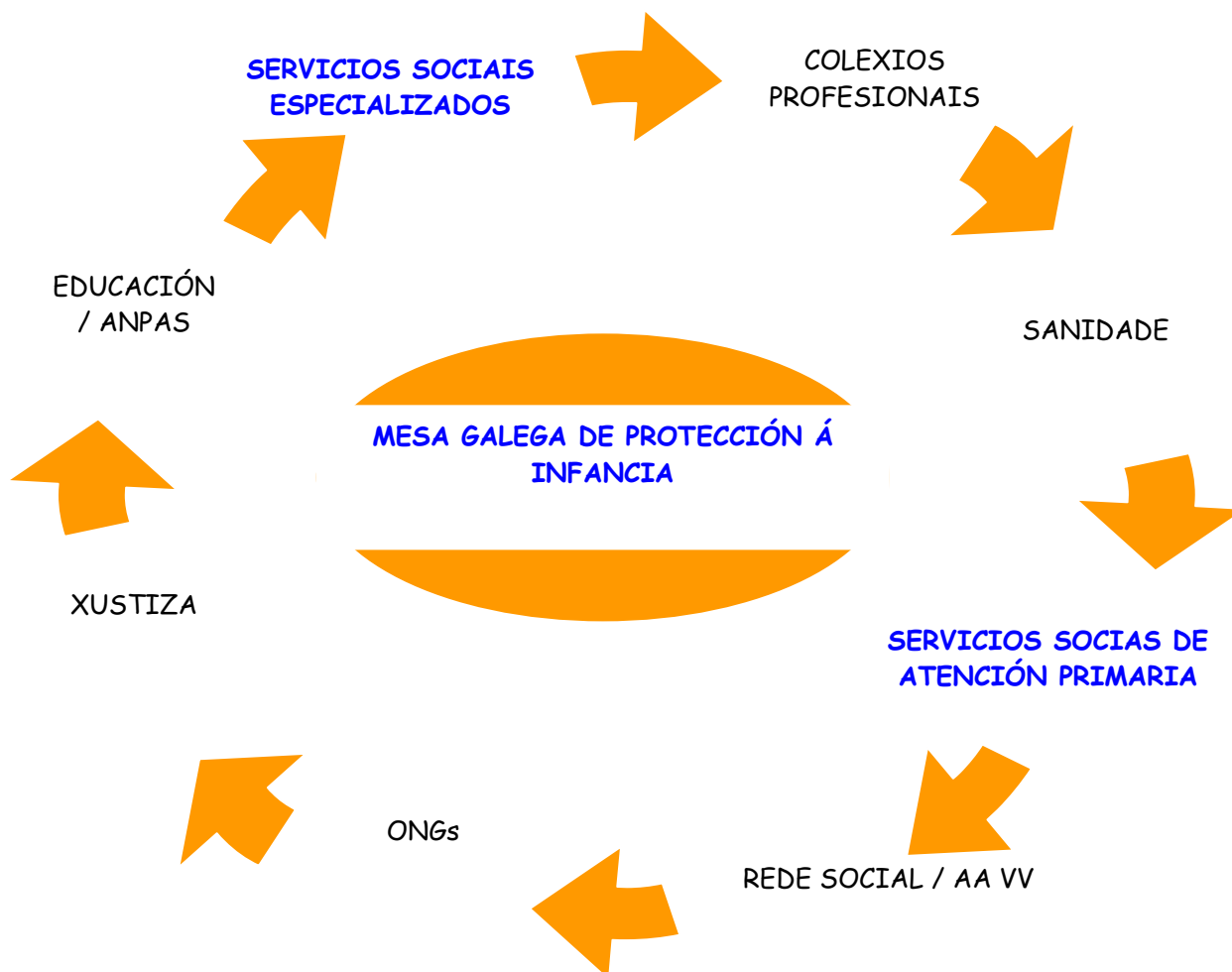
Trátase de crear definitivamente a cultura da Prevención Primaria. Isto significa unir esforzos e recursos de todo tipo para facer visible unha rede social ata agora tan socorrida como invisible.

Os cidadáns temos dereito a solicitar da administración pública información, formación e apoio diante das dificultades que se nos presentan como individuos, como membros dunha familia ou dunha comunidade.

A administración pública ten a obriga de facer partícipes e responsables aos cidadáns da calidade de vida dos nenos e das nenas como persoas con dereito a unha especial protección.

Só desde un compromiso conxunto, que reúna a todas as áreas de competencia en infancia, que oriente, propoña e supervise calquera iniciativa relacionada coa infancia, só así, é posible dar credibilidade a un Programa de Prevención Primaria a prol da Promoción do Bo Trato á Infancia.

O compromiso concreto que desde este mesmo Plan Estratéxico se propón reflíctese na formación progresiva dunha MESA DE PROTECCIÓN Á INFANCIA GALEGA que finalmente terá a seguinte composición:

Será a MESA GALEGA DE PROTECCIÓN Á INFANCIA a que propoña a formación de Grupos de Traballo, representados en cada caso polas necesarias disciplinas, para que elaboren os documentos planificados cando estes sexan a actuación correspondente a un obxectivo determinado.

En xeral, estímase que esta MESA e os Grupos de Traballo sucesivos que desde ela se constituán, funcionarán a xeito de catalizador do Programa.

Compre, daquela, tal e como se recolle na planificación temporalizada do Programa, dedicar un primeiro semestre á organización e formación da MESA e a, unha vez constituída, establecer prioridades de actuación segundo o establecido no Programa.

CARACTERÍSTICAS PRINCIPAIS DO PROGRAMA DE PREVENCIÓN PRIMARIA A PROL DO BO TRATO Á INFANCIA.

1. A característica máis salientable do Programa de Prevención Primaria é común ao conxunto do Plan Galego Estratéxico da Infancia e da Adolescencia:
 - a. Os seus obxectivos son operativos a través das actuacións correspondentes.
 - b. Dirixido a unha poboación identificable e cuantificable.
 - c. Deseñado con criterios temporais.
 - d. Inclúe Indicadores de avaliación.

2. Tomando como marco principal a CONVENCIÓN DOS DEREITOS DA INFANCIA, o Programa está distribuído en oito bloques ou semestres.
3. O primeiro semestre, correspondente ao ano 2007, será exclusivamente de organización funcional e estratéxica dos recursos profesionais e sociais necesarios para executar o Programa.⁷ A Mesa Galega de Protección á Infancia e os Grupos de Traballo que se vaian conformando serán o obxectivo a acadar.
4. A partires do segundo semestre, coincidente co do ano 2007, comeza a executarse o Programa, cos obxectivos e actuacións deseñadas para cada período.
5. En cada un dos semestres de desenvolvemento do Programa, a Convención dos Dereitos do Neno guiará os obxectivos e actuacións desde dúas perspectivas complementarias:
 - a. Promoción dun grupo de dereitos da infancia cohesionados en cada caso polo respecto aos nenos e ás nenas nun ou noutro aspecto da súa integridade física e psicolóxica como persoas.
 - b. Coñecemento, solidariedade e cooperación dos nenos e nenas galegas, coas infancias do mundo que sofren a vulneración dos seus dereitos básicos como persoas e como nenos e nenas.
6. Nos sucesivos semestres figuran obxectivos e actuacións comúns que cohesionan e reforzan a identidade do Programa:
 - a. Escolas de pais e nais.
 - b. Talleres para a infancia agrupada en tramos de idade.
 - c. Serie bibliográfica "Manual de Boas Prácticas".
 - d. "Serie bibliográfica "Os mapas da infancia no mundo".
 - e. Serie bibliográfica "Documentos mundiais sobre políticas de infancia".
 - f. Campañas de Promoción do Bo Trato, orientadas a un grupo determinado de dereitos.
 - g. Cursos de Formación para profesionais.
 - h. Congresos e/ou Seminarios.
 - i. Presencia do Animador Sociocultural como dinamizador de grupos verticais e horizontais.
 - j. Reforzo da figura do Educador Familiar.
7. Tanto os talleres como as Escolas de Pais e Nais e as diferentes publicacións programadas para cada semestre, terán continuidade no tempo unha vez rematado ese período: o obxectivo estratéxico do Programa de Prevención Primaria é a sensibilización continuada da poboación galega no respecto e bo trato á infancia.

⁷ Os períodos inicialmente previstos poden ser prorrogados segundo as necesidades que vaian derivando da organización do Programa.

PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA 2007 – 2010

1º SEMESTRE 2007

Organización, estruturación, divulgación do PROGRAMA DE PREVENCIÓN PRIMARIA.

Estudio básico das Áreas e Concellos nos que se desenvolverá o PROGRAMA DE PROMOCIÓN DO BO TRATO

Reunións cos departamentos, concellos, entidades, asociacións e ONGs colaboradoras no PROGRAMA DE PROMOCIÓN DO BO TRATO

Deseño e produción dos instrumentos e medios que serán empregados no segundo semestre do PROGRAMA, en función dos tramos de idade da poboación infantil das poboacións participantes

Creación dos GRUPOS DE TRABALLO para a elaboración conxunta entre os organismos colaboradores, dos instrumentos e contidos INFORMATIVOS, FORMATIVOS e ORIENTATIVOS.

Proposta de elaboración interdisciplinar da serie "BOAS PRÁCTICAS" ao longo dos catro anos de vixencia do PLAN.

Extraer dos textos legais mundiais, estatais e autonómico o articulado referido á infancia tanto nos seus DEREITOS como nos seus DEBERES e adaptalo ás diferentes formas de expresión infantil segundo os tramos de idades.

Destacar na REEDUCACIÓN e na PROTECCIÓN os dereitos da CDN máis vinculados a esas situacións.

Formación progresiva dos GRUPOS DE TRABALLO da MESA GALEGA DE PROTECCIÓN Á INFANCIA, en base ás colaboracións necesarias para planificar e executar os obxectivos de cada semestre.

DESEÑO DA AXENDA / CALENDARIO do PROGRAMA DE PROMOCIÓN PRIMARIA:

Primeiro semestre 2007: ORGANIZACIÓN, PARTICIPANTES, METODOLOXÍA, DIVULGACIÓN

Segundo semestre 2007: COIDADOS FÍSICOS E PAUTAS DE CRIANZA DOS NENOS E DAS NENAS. Artigos 18º, 27º, 29º, 32º e 36º da Convención dos Dereitos do Neno.

Primeiro semestre 2008: A COHESIÓN E A AFECTIVIDADE FAMILIAR NA PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA. Artigos 5º, 9º, 23º, 24º, 26º, 33º, 10º e 11º da Convención dos Dereitos do Neno.

Segundo semestre 2008: O XOGO, O XOGUETE E O DEREITO A XOGAR NA PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA. Artigo 31º (31º) da Convención dos Dereitos do Neno.

Primeiro semestre 2009: A RESPONSABILIDADE SOCIAL E FAMILIAR NA PREVENCIÓN DE TODA FORMA DE ABUSO SEXUAL CONTRA A INFANCIA. Artigo 34º (34º) da Convención dos Dereitos do Neno.

Segundo semestre 2009: A PROMOCIÓN DO BO TRATO FÍSICO E EMOCIONAL AOS NENOS E ÁS NENAS. Artigos 18º, 39º, 6º, 37º, 38º e 40º da Convención dos Dereitos do Neno.

Primeiro semestre 2010: A PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA A TRAVÉS DAS SÚAS LIBERDADES INDIVIDUAIS E GRUPAIS. Artigos 12º, 13º, 14º, 15º, 16º, 17º 30º e 8º

Segundo semestre 2010: ESTUDO, ANÁLISE E AVALIACIÓN DE IMPACTO DO PROGRAMA DE PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA.

POBOACIÓN GRUPO CONTROL: 15 áreas ou unidades territoriais de Galicia distribuídas en 60 CONCELLOS, 617.849 HABITANTES e 109.180 NENOS e NENAS.

PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA 2007 – 2010

2º SEMESTRE 2007

DEREITOS DO NENO

Art. 18º: É responsabilidade primordial dos pais a crianza dos fillos e o Estado debe prestarlle a asistencia necesaria no desempeño desta función.

Art. 27º: Todo neno ten dereito a un nivel de vida adecuado ao seu desenvolvemento, sendo responsabilidade dos pais proporcionárlle e obrigaición do Estado adoptar medidas para que esa responsabilidade poida ser asumida.

Art. 29º: O Estado debe recoñecer que a EDUCACIÓN debe estar orientada a desenvolver a personalidade e as capacidades do neno, inculcándolle o respecto dos dereitos humanos elementais e de todos os valores culturais propios e alleos.

Art. 32º: A FAVOR DA INFANCIA NO MUNDO. É obrigaición do Estado protexer ao neno contra o desempeño de calquera traballo nocivo para a súa saúde, educación ou desenvolvemento.

Art. 36º: A FAVOR DA INFANCIA NO MUNDO. O neno ten dereito a ser protexido contra todas as outras formas de explotación.

OBXECTIVO ESTRATÉXICO

SENSIBILIZAR A TODA A CIDADANÍA NO COÑECEMENTO, RESPECTO E ASUNCIÓN DOS DEREITOS DA INFANCIA GALEGA E MUNDIAL

OBXECTIVOS	ACTUACIÓNS
Sensibilizar a todos os cidadáns no coñecemento, respecto e asunción dos dereitos da infancia galega e mundial	Traducir ao galego, editar e divulgar os documentos marco relativos á infancia, con diferentes versións para os tramos de idade Cumio Mundial a Favor da Infancia (1990) Convención dos Dereitos da Infancia Segundo Plan de Acción contra a Explotación Sexual da Infancia e da Adolescencia Declaración e Plan de Acción a nivel mundial do documento "Un mundo apropiado para os nenos e as nenas" (2002)
Priorizar a abordaxe das situacións económicas carenciais graves das familias e nenos e nenas que en Galicia vive por baixo da pobreza extrema.	Activación de orzamentos exclusivos da Secretaría Xeral do Benestar, destinados a asegurar as necesidades básicas de saúde, crianza e alimentación dos nenos e nenas máis pobres de Galicia.
Promover e promocionar a creación de espazos e grupos locais e/ou comunitarios de axuda e auto axuda en boas prácticas na crianza dos fillos e das fillas.	Creación de talleres locais de aprendizaxe e orientación en prácticas de crianza saudables
Colaborar cos pais e nais nos coidados básicos do período evolutivo de 0 a 3 anos.	Creación de Escolas de Pais e Nais para o período específico de 0 a 3, de información e asesoramento, especialmente para pais e nais primeiriños, na abordaxe de situacións estresantes propias deste período evolutivo
Solicitar a colaboración continuada e gratuíta dos medios de comunicación na divulgación de entidades, recursos e programas que prestan servizos de apoio á crianza dos fillos.	Coordinación cos medios de comunicación locais e autonómicos na información e divulgación das prestacións públicas relacionadas con estilos saudables de crianza.
Traballar coa Sanidade e a Educación na información e formación da infancia sobre hábitos de consumo saudables	Información e promoción continuada do uso adecuado e recomendable dos alimentos en función dos tramos de idade.
Informar e formar aos pais e adultos vinculados á infancia sobre as estratexias e hábitos fundamentais e imprescindibles na crianza de nenos e nenas	Serie "Manual de Boas Prácticas": Construción do "Manual de boas prácticas na crianza e coidado dos fillos", a cargo dun equipo multiprofesional que inclúa a representantes de pais e nais.
Colaborar, dende a Atención Primaria Local, nas iniciativas destinadas a preservar as escolas como espazos educativos e de adquisición de valores	Incluír nos programas de cultura, ocio e lecer infantís dos concellos actividades relacionadas coa solidariedade e cooperación coa infancia mundial que sofre explotación laboral

Estimular a percepción e vivencia positivas da aula, a aprendizaxe e a comunidade educativa	Re/coñecemento de ANPAS, alumnado e profesorado como integrantes participativos nas programacións académicas.
Artellar, desde os propios servizos sociais locais ou desde as ANPAS, mecanismos de cooperación e apoio a pais e nais que deben enfrontar o absentismo escolar de fillos ou fillas.	Promoción das ANPAS como órganos co-responsables de control e prevención do absentismo escolar.
Comprometer, mediante un documento - protocolo vinculante, a participación de todas as partes responsables da asistencia diaria de nenos e nenas á Escola.	Deseño e pilotaxe, xunto con EDUCACIÓN, do "Protocolo Único de Detección, Comunicación e Actuacións de Responsabilidade Compartida diante do Absentismo Escolar".
A INFANCIA NO MUNDO Desenvolver traballos en grupo coa infancia, que permitan identificar e coñecer as diferentes formas de explotación laboral en Galicia e no mundo. Artellar mecanismos de contacto e intercambio de opinións cos nenos e nenas do mundo que sofren as peores formas de explotación laboral.	Serie "Mapas da Infancia no Mundo": Elaboración e edición ilustrada e comentada infantil sobre as formas e lugares de explotación infantil no mundo.
POBOACIÓN GRUPO CONTROL: 15 áreas ou unidades territoriais de Galicia distribuídas en 60 CONCELLOS, 617.849 HABITANTES e 109.180 NENOS e NENAS.	
ORGANISMOS IMPLICADOS E/OU COLABORADORES <ul style="list-style-type: none"> - Secretaría Xeral do Benestar (Subdirección Xeral de Menores) - Servizos Sociais de Atención Primaria, FEGAMP - Consellería de Educación, Redes Veciñais, ONGs. - Consellería de Xustiza - Forzas e Corpos de Seguridade - Consellería de Sanidade - Colexios Profesionais 	
FACTORES PROTECTORES <ul style="list-style-type: none"> - Vínculos e apoio de familia extensa - Hábitos sans de hixiene - Espacio físico en boas condicións de habitabilidades - Ingresos económicos estables - Integración na rede social de apoio - Adaptación positiva na escola - Comportamento escolar positivo - Rendemento escolar positivo 	
INSTRUMENTOS E MEDIOS <ul style="list-style-type: none"> - Equipamentos, espazos e locais veciñais e/ou compartidos con outros departamentos - Programas locais de Atención Primaria - Material audiovisual - Material impreso e didáctico - Textos xurídicos e administrativos para nenos e nenas 	
INDICADORES DE AVALIACIÓN <ul style="list-style-type: none"> - Nº de organismos e entidades participantes - Nº de sesións de traballo preparatorias - Nº de documentos elaborados (versións adulta e infantil) - Nº de unidades editadas de cada instrumento elaborado 	

- Nº de persoas adultas e menores participantes
- Nº de talleres e número de escolas que se crean no semestre
- Nº de participantes nas escolas e talleres
- Nº de espacios e tempos nos medios de comunicación

PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA 2007 – 2010

1º SEMESTRE 2008

DEREITOS DO NENO

Art. 5º: O Estado debe respectar as responsabilidades dos pais, nais e familiares de impartir ao neno a orientación apropiada para a evolución das súas capacidades.

Art. 9º: O neno ten dereito a vivir cos seus pais, agás cando a separación sexa necesaria para o superior interese do neno.

Art. 20º: É obriga do Estado proporcionar protección especial aos nenos privados do seu medio familiar e asegurar que poidan beneficiarse dos cuidados que substitúan a atención familiar ou da colocación nun establecemento apropiado.

Art. 23º: Os nenos física ou mentalmente impedidos teñen dereito a recibir cuidados, educación e adestramento especiais, así como á integración efectiva na sociedade.

Art. 24º: Os nenos teñen dereito a gozar do máis alto nivel posible de saúde e a ter acceso aos servizos médicos e de rehabilitación, e especialmente aos cuidados relacionados coa atención primaria e coa prevención.

Art. 26º: Todo neno ten dereito a beneficiarse da Seguridade Social.

Art. 33º: É dereito do Neno ser protexido do uso de estupefacientes e substancias psicotrópicas e impedirse que estea involucrado na produción ou distribución de tales substancias

Art. 10º: A FAVOR DA INFANCIA NO MUNDO. Os nenos e os seus pais teñen o dereito de saír dun país e entrar no de orixe para acadar a reunificación familiar.

Art. 11º: A FAVOR DA INFANCIA NO MUNDO. O Estado ten a obriga de adoptar as medidas contra os traslados ilícitos e a retención ilícita de nenos no estranxeiro

Art. 22º: A FAVOR DA INFANCIA NO MUNDO. Proporcionarase especial protección aos nenos refuxiados ou que soliciten o estatuto de refuxiado.

OBXECTIVO ESTRATÉXICO

SENSIBILIZAR A TODA A CIDADANÍA NO COÑECEMENTO, RESPECTO E ASUNCIÓN DOS DEREITOS DA INFANCIA GALEGA E MUNDIAL

OBXECTIVOS

Sensibilizar á sociedade galega en xeral, e particularmente á propia infancia, sobre o dereito dos nenos e nenas a vivir en familia e a recibir os cuidados necesarios nas diferentes etapas evolutivas, con especial atención aos nenos e nenas con limitacións físicas e/ou mentais, de xeito que se garanta a súa plena integración social

Promocionar nos ámbitos e edificios de responsabilidade pública e/ou privada coa infancia (educación, saúde, pediatría e servizos sociais especialmente) a visibilidade das obrigas e dos compromisos vinculantes das administracións, dos pais e das nais relacionados con:

- A atención, fundamentalmente económica, ás familias, nenos e nenas que viven por baixo da pobreza extrema.
- Os apoios públicos, familiares e sociais que precisan os nenos e nenas para desenvolver as súas capacidades ao máis alto nivel
- Os programas e recursos que os dous niveis de Servizos Sociais poñen a disposición das familias para defender o dereito dos nenos e das nenas a vivir nun fogar na compañía dos seus pais.
- A normativa e os dereitos especiais que asisten aos nenos e ás nenas física e mentalmente impedidos, para que as súas limitacións non representen barreiras no acceso a un desenvolvemento socialmente integrador.
- Os indicadores básicos e prioritarios de saúde e benestar físico e psicolóxico en cada

ACTUACIÓNS

Compromiso escrito coas consellerías de Educación e de Obras Públicas e cos concellos do Grupo Control para eliminar barreiras físicas nun número determinado de centros educativos de primaria e secundaria.

Protocolos de colaboración das administracións locais e autonómica con entidades e ONGs que desenvolvan programas de integración dos nenos impedidos en contextos lúdicos infantís normalizados.

Estudo comparativo sobre a realidade e as barreiras físicas e sociais que prexudican a plena integración da poboación infantil galega que ten impedimentos físicos ou mentais.

Asesoramento, especialmente para pais e nais primeirizos, na abordaxe de situacións estresantes propias deste período evolutivo

Divulgación impresa, en formatos accesibles para todas as idades, fundamentalmente da Convención dos Dereitos do Neno, así como dos programas e recursos destinados á promoción do bo trato á infancia.

Orzamentos extraordinarios anuais destinados a preservar o apoio económico a familias con fillos menores, para atender as súas necesidades básicas.
Publicidade das prestacións locais e especializadas a disposición das familias e dos nenos e nenas.

Información e documentación accesible sobre as modalidades de familia e os programas de Acollemento Familiar.

Medidas de integración e inclusión introducidas no PLAN destinadas a nenos e nenas

tramo de idade infantil	impedidos, así como organismos e entidades comprometidas. Formatos divulgativos e accesibles sobre os cuidados sanitarios e parentais básicos, por grupos de idades.
Promover e divulgar o coñecemento dos cuidados sanitarios imprescindibles na crianza dos fillos e fillas nas sucesivas etapas evolutivas da infancia e que son responsabilidade dos pais e das nais.	Elaboración, a cargo dun grupo de expertos, do Manual de Boas Prácticas infantís e adultas sobre as pautas de saúde física salientables nas diferentes idades da infancia e sobre as habilidades e competencias que deben potenciarse en cada un dos períodos evolutivos.
Participar cos Servizos de Sanidade, Pediatría, Saúde e cos Servizos Sociais de Atención Primaria, no coñecemento, obrigas e dereitos implícitos no Programa CONTROL DO NENO SAN.	Programación local de actividades grupais lúdicas de promoción de hábitos de vida saudables: recuperación e adaptación de CONSTRUINDO SAÚDE para os Centros de Lecer e Ocio infantís e xuvenís.
Deseñar e/ou realizar - en colaboración con Sanidade, Educación e ONGs - programas de prevención do uso e abuso de substancias tóxicas.	Introdución e elaboración nas aulas de material didáctico transversal de prevención do consumo de alcohol e tabaco.
Programar, en colaboración coa Atención Primaria, a Sanidade e a Educación, actividades destinadas a informar, formar, opinar, debater e tomar decisións sobre o impacto físico e psicolóxico das diferentes drogas tanto nos nenos como nos adolescentes e os adultos	Realización de grupos e foros de debate verticais (con adultos e pequenos), destinados a intercambiar opinións, coñecementos e cuidados relacionados coas drogas e cos contextos infantís e xuvenís nos que adoitan presentarse.
Participar cos centros de Primaria e Secundaria (profesores, alumnos e ANPAs) e coa Atención Primaria, na promoción de hábitos e habilidades protectoras contra o inicio no consumo de drogas e alcohol	
Solicitar ás Asociacións de Empresarios de Hostalería Locais unha Declaración de Colaboración na Promoción do Bo Trato á Infancia, en referencia ao cumprimento da norma vixente respecto do consumo de tabaco e alcohol, así como da restrición de acceso aos nenos e nenas.	Deseño e edición conxunta co empresariado da hostalería, de información visualmente accesible sobre o Bo Trato á Infancia e os compromisos que derivan do mesmo: recomendacións de non consumir alcohol nin tabaco e de restrinxir o acceso a nenos e nenas non acompañados por adultos.
Consolidar o coñecemento e a necesidade de modelos, actitudes, comportamentos, habilidades e estratexias parentais e adultas responsables e protectoras para previr o consumo de tabaco, alcohol e drogas.	Elaboración, a cargo dun grupo de expertos, do Manual de Boas Prácticas para adultos pais e profesionais, na prevención do consumo de tabaco, alcohol e drogas.
Incrementar os orzamentos públicos destinados á contratación de EDUCADORES FAMILIARES para os Concellos.	Dotación orzamentaria para incrementar a contratación de educadores familiares, ata achegarse, nun período de catro anos, a un número equivalente ao de concellos de Galicia.
Organizar a formación dos educadores familiares como expertos na intervención familiar, especialmente no ámbito do bo trato.	Convocatoria específica para educadores familiares, sobre formación en dinámicas familiares con estrutura problemática
Promover a inclusión do Animador Sociocultural como dinamizador do lecer infantil, nos Servizos Sociais de Atención Primaria e nas Redes Sociais de Apoio (AA VV)	Investigación, análise e estudo do rol que, dentro ou fora de Galicia, están a desenvolver os animadores socioculturais na dinamización das redes veciñais, comunitarias ou locais
Aplicar un tratamento especialmente respectuoso coa Convención dos Dereitos da Infancia a todo Menor Estranxeiro non Acompañado que chegue a Galicia	Creación e activación do Protocolo de Intervención con Menores Estranxeiros non Acompañados
Elaborar a Carpeta de Dereitos que amparan a todo individuo que se atope en territorio galego ou español, destinada especialmente á poboación inmigrante e salientando o dereito de todo neno a beneficiarse da Seguridade Social, a recibir asistencia médica en casos de urxencia e a ser incluído, se é o caso, no Programa sanitario do Neno San.	Reunións informativas e formativas con Comunidades Autónomas receptoras de inmigrantes e aprendizaxe de xestión e protocolos útiles, eficaces e integradores na atención sanitaria, educativa e social dos nenos e nenas inmigrantes e as súas familias.

<p>Desenvolver un programa específico de prevención primaria para pais e nais con toxicomanías, destinado a promover hábitos e estratexias protectoras cos seus fillos e fillas, co obxecto de preservalos das condutas, ambientes e circuitos nos que se consumen, se transportan ou se venden as substancias tóxicas.</p>	<p>Colaboración coas entidades locais, veciñais e ONGs que executan programas de desintoxicación e integración social de adultos, para sumar a este obxectivo a responsabilidade engadida de que sexan as propias persoas con toxicomanías, a través das súas experiencias, os que propoñan estratexias e alternativas protectoras para os seus fillos e fillas e outros nenos e nenas.</p>
<p>A INFANCIA NO MUNDO Desenvolver coa infancia traballos grupais de información e coñecemento sobre os nenos e nenas do mundo sen patria ou obrigados a abandonala.</p>	<p>Serie "Mapas da Infancia no Mundo": Construcción e edición do Mapa dos Nenos e Nenas Inmigrantes ou expulsados do seu país.</p>
<p>POBOACIÓN GRUPO CONTROL: 15 áreas ou unidades territoriais de Galicia distribuídas en 60 CONCELLOS, 617.849 HABITANTES e 109.180 NENOS e NENAS</p>	
<p>ORGANISMOS IMPLICADOS E/OU COLABORADORES</p> <ul style="list-style-type: none"> - Secretaría Xeral do Benestar (Subdirección Xeral de Menores) - Secretaría Xeral da Igualdade - Servizos Sociais de Atención Primaria - FEGAMP - Consellería de Educación - Redes Veciñais - ONGs. - Consellería de Xustiza - Forzas e Corpos de Seguridade - Consellería de Sanidade - Colexios Profesionais 	
<p>FACTORES PROTECTORES</p> <ul style="list-style-type: none"> - Estabilidade Familiar - Pautas educativas adecuadas e coherentes - Estilo de vida familiar organizado - Horarios laborais compatibles co coidado dos fillos - Vínculos afectivos coa familia extensa - Participación na Rede Social - Contacto coa Sanidade de Atención Primaria - Participación no Programa Control do Neno San - Control sanitario básico 	

PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA 2007 – 2010

2º SEMESTRE 2008

DEREITOS DO NENO

Art. 31º. O neno ten dereito ao lecer, ao xogo e a participar nas actividades artísticas e culturais.

Art. 31º. A FAVOR DA INFANCIA NO MUNDO. O neno ten dereito ao lecer, ao xogo e a participar nas actividades artísticas e culturais.

OBXECTIVO ESTRATÉXICO

SENSIBILIZAR A TODA A CIDADANÍA NO COÑECEMENTO, RESPECTO E ASUNCIÓN DOS DEREITOS DA INFANCIA GALEGA E MUNDIAL

OBXECTIVOS

ACTUACIÓNS

Sensibilizar a toda a cidadanía no coñecemento, respecto e asunción dos dereitos da infancia galega e mundial

Promoción dun grupo mixto de traballo (Servizos Sociais de Atención Primaria, Concellarías de Urbanismo, Consellería de Urbanismo e Obras Públicas, FEGAMP) que formule propostas aos plans de ordenación urbana respecto dos espazos públicos destinados a áreas de xogo para a infancia segundo os tramos de idade

Promover en todos os ámbitos de presenza infantil unha cultura do xogo tendo en conta todas as expresións do mesmo e priorizando o xogo e o xoguete participativo, solidario, non sexista, educativo, cultural e integrador.

Deseño e activación de xogos e xoguetes vinculados ás culturas tradicionais urbanas e rurais de construción e dinámica creativas e participativas.

Sensibilizar á sociedade en xeral e aos pais e nais e institucións públicas e privadas en particular, sobre a repercusión do xogo como necesidade básica no desenvolvemento evolutivo dos nenos e das nenas.

Elaboración, por un grupo de expertos das diferentes profesións vinculadas á infancia, dun documento orientativo sobre o impacto positivo do xogo e dos tipos de xogo segundo os diferentes tramos de idades, no desenvolvemento evolutivo dun neno san

Organizar campañas de promoción en colaboración coas radios e televisións locais e autonómicas, sobre as repercusións positivas e as vantaxes dos xogos grupais e "activos" sobre aqueles puramente individuais e mal chamados interactivos.

Divulgación paralela durante todo o semestre de campañas de promoción do xogo e do xoguete grupal, creativo e igualitario, así como do xogo e do xoguete cohesionador tanto de grupos horizontais como verticais.

Programar e empregar deseños de xogos grupais para todas as idades, destinados a recuperar o valor do xogo en familia como instrumento educativo e cohesionador da unidade familiar.

Introdución e promoción pública da figura profesional do Animador Sociocultural nos Servizos Sociais de Atención Primaria, como axente dinamizador dos tempos de ocio e de lecer, e como mediador lúdico nos conflitos e diferencias paterno filiais.

Xestionar e promocionar programas de voluntariado na área social, educativa, cultural e deportiva.

Deseño de programas de inclusión do voluntariado interxeracional e intraxeracional nas programacións de ocio e lecer comunitarios.

Propoñer aos medios de comunicación un compromiso de colaboración para divulgar a utilización construtiva das TICs na infancia e na adolescencia.

Activación de banners a prol do Bo Trato á Infancia nas webs das administracións públicas e dos medios de comunicación galegos.

Orientar a actividade lúdica formal e informal a través da utilización do xogo e do xoguete como instrumentos de integración e socialización.

Elaboración dun "Manual de Boas Prácticas para Pais/Nais e Fillos/Fillas sobre o xogo e os xoguetes" no que participen os nenos, as nenas, os pais, as nais e o profesorado, así como, no seu caso, representantes das asociacións culturais.

Introducir nas aulas o xogo e o xoguete como alternativa educativa útil de aprendizaxe en todas as materias dos curricula.

Utilización nas aulas do "Manual de Boas Prácticas sobre o XOGO e os XOGUETES"

Adquirir coñecementos e valores de solidariedade e cooperación coas infancias do mundo privadas dos dereitos e liberdades.

Serie Mapas das Infancias do Mundo: Construción infantil e edición do Mapa Mundial da Infancia sen o dereito a Xogar e sen Xoguetes.

Promocionar e estimular o asociacionismo infantil de auto xestión, a través das sucesivas actuacións da infancia galega a favor da defensa e promoción dos dereitos das infancias no mundo: NENOS E NENAS SEN FRONTEIRAS

Celebración dun Congreso - Taller - Exposición infantil sobre o dereito a xogar e o xogo en Galicia e no mundo.

Desenvolver formas de contacto directo (virtual, visual, escrito) dos nenos e nenas coas infancias do mundo para reivindicar, compartir e intercambiar as formas do dereito a xogar.

Actividades de información, formación e coñecemento sobre o xogo e o xoguete noutras culturas do mundo.

Implicación activa e solidaria da infancia na promoción e defensa do DEREITO A XOGAR dos nenos e nenas do mundo privados deste dereito.

POBOACIÓN GRUPO CONTROL: 15 áreas ou unidades territoriais de Galicia distribuídas en 60 CONCELLOS, 617.849 HABITANTES e 109.180 NENOS e NENAS

ORGANISMOS IMPLICADOS E/OU COLABORADORES

- Secretaría Xeral do Benestar (Subdirección Xeral de Menores).
- Secretaría Xeral da Igualdade.
- Servizos Sociais de Atención Primaria.
- FEGAMP
- Consellería de Educación
- Redes Veciñais
- ONGs.
- Consellería de Sanidade
- Colexios Profesionais
- Consellería de Xustiza
- Forzas e Corpos de Seguridade

FACTORES PROTECTORES

- Estilo educativo familiar responsable e participativo.
- Cultura lúdica familiar
- Habilidades e competencias individuais
- Relacións positivas coa escola
- Relacións positivas cos iguais
- Cohesión e participación na Rede de recursos sociais
- Percepción positiva do xogo como valor educativo

INSTRUMENTOS E MEDIOS

- Material didáctico escolar
- Bibliografía sobre xogos e xoguetes
- Material audiovisual e informático
- Dinamizadores de grupos
- Representantes de ONGs a prol da infancia
- Apoio e colaboración local e veciñal
- Colaboración da escola e do profesorado

PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA 2007 – 2010

1º SEMESTRE 2009

DEREITOS DO NENO

Art. 34º: É dereito do neno ser protexido da explotación sexual e do abuso sexual, incluíndo a prostitución e a utilización da infancia en prácticas pornográficas

Art. 35º: É obrigación do Estado tomar todas as medidas necesarias para previr a venda, o tráfico e a trata de nenos

OBXECTIVO ESTRATÉXICO

SENSIBILIZAR A TODA A CIDADANÍA NO COÑECEMENTO, RESPECTO E ASUNCIÓN DOS DEREITOS DA INFANCIA GALEGA E MUNDIAL

OBXECTIVOS

ACTUACIÓNS

Introducir nos programas de goberno local e autonómico as propostas e contidos dos programas, plans, lexislacións e recomendacións internacionais relativas á infancia mundial e galega.	Tradución ao galego e difusión nas instancias, entidades e organismos públicos e privados competentes en materia de infancia, o "II Plan Nacional de Acción contra la Explotación Sexual de la Infancia y la Adolescencia".
Facer e divulgar versións infantís e xuvenís dos programas, plans lexislacións e recomendacións internacionais dos que son obxecto.	Edición e divulgación das versións infantil e xuvenil do II Plan Nacional de Acción contra la Explotación Sexual de la Infancia y la Adolescencia.
Crear, establecer e manter mecanismos de prevención primaria dirixidos a protexer aos nenos e nenas contra toda forma, activa ou pasiva, de abuso sexual.	Convocatoria dun curso de formación (con tantas edicións como sexan necesarias) para profesionais da Atención Primaria e representantes de AAVV e de Asociacións de Pais e Nais de Alumnos, sobre a identificación dos factores de risco e os factores protectores alternativos en cada caso.
Informar e formar a pais e nais, e aos adultos que desenvolven as súas profesións ou responsabilidades en contextos de presenza infantil, dos indicadores básicos físicos e/ou emocionais no neno ou na nena, que permiten sospeitar a existencia dalgunha forma de abuso sexual	Edición de documentos informativos para profesionais de Servizos Sociais de Atención Primaria, Profesores, Educadores, Pais e Nais, sobre indicadores de risco nos nenos e nenas e nos adultos. Inclusión, en cada caso, de indicadores protectores.
Elaborar instrumentos infantís con versións destinadas ás sucesivas etapas evolutivas, que axuden aos nenos e nenas a desenvolver unha perspectiva natural e saudable coa súa sexualidade	Construción e manipulación de material lúdico para facer prevención primaria contra o abuso sexual nas programacións de ocio e lecer dos concellos, cos animadores socioculturais.
Activar mecanismos de responsabilidade pública e social para respectar e protexer aos nenos e nenas como persoas especialmente vulnerables e necesitadas de amparo e coidado en materia sexual.	Serie "Manual de Boas Prácticas": Creación do texto para nenos lectores e adultos. Representación gráfica e escrita das diferentes formas de abuso sexual, alternadas coas condutas e comportamentos alternativos sans e protectores.
Achegar a todos os ámbitos de presenza grupal infantil os dispositivos de protección da Secretaría Xeral do Benestar, fundamentalmente o Teléfono do Neno	Divulgación nos medios de comunicación, en tramos horarios de programación infantil, da liña gratuita do Teléfono do Neno, así como as situacións concretas nas que é aconsellable a súa utilización.
Elaborar información periódica destinada a pais e nais e fillos sobre os ambientes e as situacións nos que compre fomentar hábitos e condutas protectoras do abuso sexual	Formatos ilustrados e comentados sobre condutas e respostas naturais e protectoras diante de situacións potencialmente anómalas ou perigosas.
Concienciar á poboación infantil galega no coñecemento, implicación e colaboración solidaria cos nenos e nenas do mundo que son abusados e explotados sexualmente ou utilizados para a prostitución.	Serie "Mapas da Infancia no Mundo". Construción e edición infantil comentada do mapa mundial da infancia abusada e explotada sexualmente ou utilizada para a prostitución.
Colaborar cos medios de comunicación estatais, autonómicos e locais, na divulgación da educación sexual saudable na relación dos adultos coa infancia, mediante deseños elaborados conxuntamente coa pediatría e coa saúde	Campaña de sensibilización visible durante todo o semestre, con formatos de spot-cartel (para centros educativos, sanitarios, administrativos, de servizos sociais, transporte urbano e escolar, áreas comerciais...) e utensilios escolares e de hixiene persoal para os nenos e as nenas.
Informar e co responsabilizar á poboación adulta de Galicia sobre a existencia de países e	Edición, en versións infantil e adulta, do mapa mundial dos paraísos sexuais, así como as

zonas de mundo que son destinos turísticos sexuais nos que se utilizan nenos e nenas para prostituílos e explotalos sexualmente.	rutas do turismo sexual. Promover a adhesión das axencias que non o fixeron, ao Código de Conduta de Empresas Turísticas
Acadar un compromiso escrito en forma de código deontolóxico coas firmas responsables das TICs máis utilizadas pola infancia, para que colaboren nos seus produtos (webs, videoxogos, publicidade) a promover hábitos sexuais saudables e protectores	Introdución de información publicitaria nas webs oficiais galegas e nas edicións dixitais dos medios de comunicación, sobre factores protectores de abuso sexual e sobre países do mundo que permiten o turismo sexual infantil.
Concienciar á poboación en xeral e especialmente á infancia, sobre a existencia de zonas do mundo nas que practica a venda, tráfico e trata de nenos.	Organización dun Congreso Infantil lúdico formativo sobre a sexualidade, as formas preventivas de abuso e a explotación sexual infantil no mundo. Seminarios simultáneos para nenos e nenas de 12 a 18 anos.
POBOACIÓN GRUPO CONTROL: 15 áreas ou unidades territoriais de Galicia distribuídas en 60 CONCELLOS, 617.849 HABITANTES e 109.180 NENOS e NENAS	
ORGANISMOS IMPLICADOS E/OU COLABORADORES <ul style="list-style-type: none"> - Secretaría Xeral do Benestar (Subdirección Xeral de Menores) - Secretaría Xeral da Igualdade - Servizos Sociais de Atención Primaria - FEGAMP - Consellería de Educación - Redes Veciñais - ONGs - Consellería de Xustiza - Forzas e Corpos de Seguridade - Consellería de Sanidade - Colexios Profesionais 	
FACTORES PROTECTORES <ul style="list-style-type: none"> - Interacción familiar afectiva - Roles individuais definidos dentro da familia - Habilidades parentais de coidado e control - Educación sexual básica - Comunicación e relación familiar de apoio - Satisfacción marital - Nivel positivo de axuste social - Recursos comunitarios protectores - Coñecemento dos indicadores básicos de abuso sexual - TICs promotoras e defensoras do bo trato á infancia - Límites e normas familiares 	
INSTRUMENTOS E MEDIOS <ul style="list-style-type: none"> - Formatos de sensibilización e divulgación xa consolidados para previr e comunicar o abuso sexual infantil - Información accesible nos espazos públicos - Técnicas de grupos formais e non formais - Dispositivos de comunicación, sospeita e denuncia de abuso sexual - Cursos de formación continua para profesionais (EGAP) - Material didáctico de promoción do bo trato á infancia en relación coa sexualidade 	

PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA 2007 – 2010

2º SEMESTRE 2009

DEREITOS DO NENO

Art. 19º: É obrigación do Estado protexer aos nenos de todas as formas de malos tratos perpetradas polos pais, nais ou calquera outra persoa responsable do seu coidado, e establecer medidas preventivas e de tratamento ao respecto.

Art. 39º: É obrigación do Estado tomar as medidas apropiadas para que os nenos vítimas da tortura, de conflitos armados, de abandono ou de explotación, reciban un tratamento axeitado que asegure a súa recuperación e reintegración.

Art. 6º: A FAVOR DA INFANCIA NO MUNDO. *Todo neno ten dereito á vida.*

Art. 37º: A FAVOR DA INFANCIA NO MUNDO. Ningún neno será sometido a tortura, penas ou tratos crueis ou degradantes, á pena capital, a cadea perpetua e a detención arbitraria. Todo neno privado de liberdade estará separado dos adultos e terá dereito a manter contacto coa súa familia e á asistencia xurídica adecuada.

Art. 38º: A FAVOR DA INFANCIA NO MUNDO. Ningún neno que non teña cumpridos os 15 anos deberá ser recrutado polas forzas armadas. Os nenos afectados por conflitos armados teñen dereito a recibir protección.

Art. 40º: A FAVOR DA INFANCIA NO MUNDO. Todo neno que sexa considerado acusado ou declarado culpable de ter infrinxido as leis, ten dereito a que se respecten os seus dereitos fundamentais e, en particular, o dereito a beneficiarse de todas as garantías dun procedemento equitativo, mesmo de dispoñer de asistencia xurídica ou doutra asistencia adecuada na preparación e presentación da súa defensa. Sempre que sexa posible evitárase recorrer a procedementos xudiciais e ao internamento en institucións.

OBXECTIVO ESTRATÉXICO

SENSIBILIZAR A TODA A CIDADANÍA NO COÑECEMENTO, RESPECTO E ASUNCIÓN DOS DEREITOS DA INFANCIA GALEGA E MUNDIAL

OBXECTIVOS

ACTUACIÓNS

Desenvolver un programa de sensibilización e promoción de modelos educativos alternativos á violencia en calquera das súas expresións e aos castigos corporais.

Difusión de formatos impresos sobre os recursos e dispositivos das administracións galegas para apoiar o bo trato á infancia e para alertar sobre o maltrato

Fomentar, sobre todo nos ámbitos familiares, estilos parentais asertivos e conciliadores.

Realización de Talleres Locais para pais, nais, profesores e nenos e nenas, sobre estilos educativos de Bo Trato.

Trasladar aos dous ámbitos fundamentais de desenvolvemento infantil, familia e centro educativo, a oferta de aprendizaxe e práctica de habilidades sociais favorables ao bo trato aos fillos, fillas, alumnos e alumnas.

Contacto cos directores dos centros educativos e coas directivas de Anpas para dar a coñecer as actuacións destinadas á aprendizaxe de estratexias de relación cos nenos e nenas.

Potenciar o traballo multidisciplinar consensuado en relación coas formas máis comúns de maltrato infantil e a identificación dos indicadores visibles e ocultos do mesmo, así como as estratexias e comportamentos alternativos, a prol do BO TRATO Á INFANCIA..

Serie "Manual de Boas Prácticas": Habilidades e estratexias educativas alternativas á violencia. Técnicas e recursos de resolución de conflitos.

Traballar, de xeito activo e permanente, cos medios de comunicación locais, autonómicos e estatais na selección dos programas, novas, canles, webs e xogos que prescindan da violencia e promoven o bo trato como vínculo de relación

Acordo marco coas televisións, as radios e a prensa para pactar un código deontolóxico no tratamento e difusión das novas relacionadas coa infancia.

Promoción do bo trato á infancia nas radios e televisións locais, autonómicas e estatais, así como nas salas de cine.

Deseñar e executar talleres mixtos para o profesorado e pais e nais, nos que se aprendan e practiquen estratexias positivas de confrontación - negociación cos fillos, fillas, alumnos e alumnas.

Programación de talleres locais e veciñais para familias e/ou pais e nais, destinados a aprender e compartir hábitos e estratexias positivas de relación cos fillos, fillas, alumnos e alumnas.

Fomentar nas familias galegas a responsabilidade compartida nas tarefas diarias do fogar, educando na igualdade de sexos e na conciliación da vida familiar e laboral / escolar.

Creación do "Club de Familias Non Sexistas" (de carácter lúdico - educativo) que estimule a participación activa de todos os membros en todas as actividades e obrigas do fogar, sempre en función das idades de cada membro.

© © .

Responder ás demandas específicas de pais e nais que en ciclos evolutivos críticos dos fillos e fillas, precisan de asesoramento e axuda diante de crises puntuais nas relacións parentais.

Creación, desde os Servizos Sociais de Atención Primaria, dun servizo ou dispositivo especializado de atención persoal e de carácter informativo e orientativo, para pais e nais que demandan colaboración para afrontar positivamente situacións difíciles ou críticas en relación cos seus fillos e fillas.

Difundir formatos infantís e adultos de uso persoal e colectivo que inclúan o número do Teléfono do Neno.	Propostas de colaboración coas redes de transporte urbano e interurbano para a difusión, nos seus vehículos e nos billetes, do bo trato á infancia.
Coñecer, analizar e valorar o criterio profesional dos expertos respecto do enfoque Bo trato vs. Maltrato infantil.	Celebración dun Congreso Galego sobre o Bo Trato á Infancia, destinado a pais, nais, profesores e outros adultos competentes na materia.
Compartir coa infancia galega os obxectivos do Cumio Mundial a favor da Infancia relacionados co dereito á vida. Obxectivo para 2010: reducir nun 33% a mortalidade infantil e a mortalidade dos nenos menores de 5 anos.	Serie "Mapas da Infancia no Mundo". Identificación, recoñecemento e selección das zonas do mundo onde o dereito á vida é un obxectivo por acadar. Construír a edición ilustrada e comentada do mapa do dereito á vida.
Concienciar á poboación infantil galega sobre a existencia de nenos e nenas desprotexidos en países en conflito.	Tradución e divulgación das versións adulta e infantil do Informe do Experto Independente para o Estudo da Violencia Contra os Nenos, das Nacións Unidas"
Formar á infancia galega no coñecemento e solidariedade cos colectivos infantís do mundo que son utilizados como soldados e/ou vítimas dos conflitos entre adultos.	Tradución e divulgación das versións adulta e infantil, do Estudo sobre as consecuencias dos conflitos armados nos nenos e nenas, de Graça Machel presentado á Asemblea Xeral de Nacións Unidas.
Estimular na infancia galega os valores da información, o coñecemento, a solidariedade e a cooperación cos colectivos infantís do mundo que carecen do dereito fundamental a preservar a súa integridade física e psicolóxica.	Serie "Mapas da Infancia no Mundo": Activación dos grupos de traballo de infancia, programación das actividades informativas e formativas para elaborar os mapas mundiais da infancia maltratada física e psicolóxicamente. Referencia: "Informe do experto independente para o estudo da violencia contra os nenos", das Nacións Unidas, así como as Webs citadas no mesmo informe.
POBOACIÓN GRUPO CONTROL: 15 áreas ou unidades territoriais de Galicia distribuídas en 60 CONCELLOS, 617.849 HABITANTES e 109.180 NENOS e NENAS	
ORGANISMOS IMPLICADOS E/OU COLABORADORES	
<ul style="list-style-type: none"> - Secretaría Xeral do Benestar (Subdirección Xeral de Menores) - Secretaría Xeral da Igualdade - Servizos Sociais de Atención Primaria - FEGAMP - Consellería de Educación - Redes Veciñais - ONGs. - Consellería de Xustiza - Forzas e Corpos de Seguridade - Consellería de Sanidade - Colexios Profesionais 	
FACTORES PROTECTORES	
<ul style="list-style-type: none"> - Cohesión familiar - Hábitos parentais dialogantes - Toma de decisións en familia - Actividades conxuntas entre pais e fillos - Conciencia social da infancia como colectivo de especial protección - Recurso públicos de apoio a nenos e nenas en situación de risco 	
INSTRUMENTOS E MEDIOS	
<ul style="list-style-type: none"> - Mailing - Suxestións e propostas das AA VV e dos Centros Educativos - Grupos de Traballo - Apoio dos medios de comunicación 	

- Material divulgativo adecuado ás diferentes idades
- TELÉFONO DO NENO
- Apoio do Animador Sociocultural e do Educador Familiar
- Material audiovisual e informático

INDICADORES DE AVALIACIÓN

- Nº de formatos e unidades editadas para alertar contra o maltrato infantil
- Nº de adultos, nenos e nenas participantes nos talleres
- Nº de días e minutos de Promoción do Bo Trato nos medios de comunicación
- Nº de edicións e unidades sobre o Bo Trato á Infancia
- Nº de asistentes ao Congreso e avaliación do mesmo
- Nº de empresas de transporte que divulgan o TELÉFONO DO NENO
- Nº de medios de comunicación que se suman ao código deontolóxico

PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA 2007 – 2010

1º SEMESTRE 2010

DEREITOS DO NENO

Art. 12º: Todo neno ten dereito a expresar a súa opinión e a que se lle teña en conta nos asuntos que lle afectan.

Art. 13º: Todo neno ten dereito á liberdade de expresión e á información, sempre que non menoscabe o dereito doutras persoas.

Art. 14º: Todo neno ten dereito á liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión, baixo a dirección dos seus pais e de conformidade coa lei

Art. 15º: Todo neno ten dereito á liberdade de asociación e de reunión, sempre que non vaia en contra dos dereitos doutros.

Art. 16º: Todo neno ten dereito á non inxerencia na súa vida privada, na súa familia, no seu domicilio e na súa correspondencia, e a non ser atacado na súa honra.

Art. 17º: O Estado ten a obriga de protexer ao neno contra toda información e material prexudicial para o seu benestar.

Art. 30º: Os nenos pertencentes a poboacións minoritarias teñen dereito á súa propia vida cultural, relixiosa e idioma.

Art. 7º: A FAVOR DA INFANCIA NO MUNDO. Todo neno ten dereito a un nome e a unha nacionalidade dende o seu nacemento.

Art. 8º: A FAVOR DA INFANCIA NO MUNDO. É obrigación do Estado protexer e, de ser o caso, restablecer a identidade do neno.

OBXECTIVO ESTRATÉXICO

SENSIBILIZAR A TODA A CIDADANÍA NO COÑECEMENTO, RESPECTO E ASUNCIÓN DOS DEREITOS DA INFANCIA GALEGA E MUNDIAL.

OBXECTIVOS

ACTUACIÓNS

Coñecer e debater sobre a presenza / ausencia das liberdades e obrigas da infancia na construción das dinámicas sociais.

Realización dun Congreso galego sobre as liberdades, obrigas e participación da infancia na vida pública galega. Experiencias e modelos doutros países.

Facilitar a participación activa e organizada dos nenos e das nenas nos órganos e institucións constituídos para a súa protección e promoción.

Creación do Estatuto do Neno nas corporacións locais, de xeito que facilite a participación regulada da infancia nos plenos que abordan asuntos que lle competen.

Concienciar á sociedade en xeral e aos nenos e nenas en particular, no coñecemento e aplicación dos valores e liberdades que como colectivo e como individuos lles son legalmente recoñecidos.

Activación e promoción do asociacionismo infantil para favorecer a súa presenza nos ámbitos de decisión.

Publicación dunha Guía de Entidades públicas e privadas nas que a infancia está a desenvolver un rol activo e presencial.

Activar mecanismos regulados que promovan as responsabilidades e deberes que corresponden aos nenos e nenas como fillos, irmáns, netos, amigos, compañeiros e membros solidarios dun colectivo mundial.

Serie "Manual de Boas Prácticas": Factores protectores e estratexias básicas para o exercicio responsable das liberdades, dereitos e obrigas dos nenos e nenas para asociarse, expresar a súa opinión, participar e decidir en foros e organismos que dirimen e deciden sobre infancia.

Promover programas e actuacións de responsabilidade compartida - tanto no deseño como na execución - por adultos e nenos, destinados a desenvolver habilidades de comunicación, o respecto ás diferenzas de opinión, tomas de decisións e a práctica do voto como argumento democrático decisivo.

Implantación do debate, a opinión, a negociación de acordos, o voto democrático nos grupos formais (escolas, clubs deportivos, asociacións veciñais, asociacións de ocio e lecer).

Promover a participación dos nenos/as nas decisións escolares que lles afectan directamente.

Programar estratexias educativas, dentro e fora das aulas, destinadas a activar a integración intercultural nos contextos cotiás de convivencia.

Execución de dinámicas grupais de carácter lúdico - cultural que teñan por obxecto o (re) coñecemento das tradicións, costumes, valores dos inmigrantes como persoas enriquecedoras da convivencia.

Facilitar espazos públicos (na comunidade e no centro educativo) que permitan aos nenos e nenas inmigrantes exercer o seus dereitos de carácter relixioso, lingüístico e cultural.

Introdución progresiva da interculturalidade nos espazos públicos a través de símbolos, imaxes, costumes e actividades propias dos países de orixe.

Inculcar no colectivo infantil galego necesidades e hábitos de cooperación e reivindicación de dereitos fundamentais para os nenos e nenas do mundo que carecen de recoñecemento e identidade legal como individuos.

Serie "Mapas da Infancia no Mundo": Construción e edición infantil comentada dos pobos e países onde os nenos e nenas non son recoñecidos como individuos de pleno dereito e carecen de rexistro e documentación que acredite a súa existencia e a súa identidade.

<p>Promover o recoñecemento legal específico dos nenos e nenas inmigrantes en Galicia como suxeitos de especial protección, especialmente na adxudicación e/ou protección de identidade e documento acreditativo.</p>	<p>Preservación prioritaria e/ou recuperación do dereito a unha identidade de todo neno ou nena que estea a residir en Galicia.</p>
<p>POBOACIÓN GRUPO CONTROL: 15 áreas ou unidades territoriais de Galicia distribuídas en 60 CONCELLOS, 617.849 HABITANTES e 109.180 NENOS e NENAS</p>	
<p>ORGANISMOS IMPLICADOS E/OU COLABORADORES</p> <ul style="list-style-type: none"> - Secretaría Xeral do Benestar (Subdirección Xeral de Menores) - Secretaría Xeral da Igualdade - Servizos Sociais de Atención Primaria - FEGAMP - Consellería de Educación - Redes Veciñais - ONGs. - Consellería de Xustiza - Forzas e Corpos de Seguridade - Consellería de Sanidade - Colexios Profesionais 	
<p>FACTORES PROTECTORES</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organización familiar de responsabilidades compartidas. - Estilos educativos familiares e escolares non sexistas - Conciencia social da infancia como titular de dereitos - Participación actual dos nenos na organización e programación da actividade educativa - Representación nos órganos de decisión - Asociacionismo infantil na rede social - TICs respectuosas cos dereitos da infancia 	
<p>INSTRUMENTOS E MEDIOS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Concellarías de Infancia e Xuventude e de Cultura e Deporte - Clubes es Asociacións con seccións infantís - Programas culturais de centros educativos - Locais veciñais - Espazos públicos infantís - Profesionais da animación sociocultural 	
<p>INDICADORES DE AVALIACIÓN</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nº de participantes no congreso sobre as liberdades da infancia - Conclusións do Congreso - Nº de concellos que introducen o Estatuto do Neno na normativa local - Nº de sesións do Grupo de Traballo para a elaboración de documentacións - Nº de documentos elaborados e nº de unidades editadas - Nº de actuacións locais facilitadoras da interculturalidade - Nº de entidades participantes nos talleres - Nº de horas mensuais de execución de talleres 	

- Nº de nenos e nenas participantes nos talleres

PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA 2007 – 2010**2º SEMESTRE 2010****DEREITOS DO NENO**

A CONVENCIÓN DOS DEREITOS DO NENO: CATRO ANOS DE PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA

OBXECTIVO ESTRATÉXICO

SENSIBILIZAR A TODA A CIDADANÍA NO COÑECEMENTO, RESPECTO E ASUNCIÓN DOS DEREITOS DA INFANCIA GALEGA E MUNDIAL

OBXECTIVOS**ACTUACIÓNS**

Consolidar a metodoloxía de traballo na Promoción do Bo Trato á Infancia, baseada na responsabilidade compartida entre as administracións públicas, as entidades sociais, a sociedade galega e a propia infancia.

Estudo e análise dos puntos fortes e dos puntos débiles do traballo realizado conxuntamente e baixo a supervisión da Mesa Galega de Protección á Infancia.

Crear mecanismos de corrección que permitan superar previsibles dificultades no mantemento da Promoción do Bo Trato á Infancia.

Introducción de estratexias, instrumentos ou recursos necesarios para manter a PREVENCIÓN PRIMARIA como eixo catalizador das políticas sociais en Galicia

Deseñar instrumentos de avaliación válidos e fiables que permitan contrastar os resultados sociais e orzamentarios derivados da aplicación de políticas sociais preventivas.

Grao de validación do modelo galego de prevención primaria.

Confeccionar unha enquisa / cuestionario destinada a obter dos axentes sociais o seu grao de satisfacción profesional co Programa de Promoción do Bo Trato á Infancia.

Corrixir, modificar, incrementar, reformular o ideario, obxectivos e actuacións da Promoción do Bo Trato á Infancia, segundo o criterio dos Axentes Sociais.

Rendabilizar e divulgar, en Galicia e en España, a experiencia obtida coa Poboación do Grupo Control na Promoción do Bo Trato á Infancia.

Celebración dun Congreso Estatal sobre a Promoción do Bo Trato á Infancia en Galicia.

Elaborar, xunto coa poboación participante (adulta e infantil), a historia e as conclusións da experiencia de Promoción do Bo Trato á Infancia.

Edición bilingüe (galego e castelán) dos resultados obtidos ao cabo de catro anos de Promoción do Bo Trato á Infancia.

Realizar un estudo comparativo en Galicia que permita medir en termos de benestar as vantaxes das políticas preventivas na infancia.

Estudo e análise comparativa da calidade de vida da infancia en Galicia: nenos e nenas e adultos participantes na Promoción do Bo Trato á Infancia; outros nenos, nenas e adultos doutros concellos.

POBOACIÓN GRUPO CONTROL: 15 áreas ou unidades territoriais de Galicia distribuídas en 60 CONCELLOS, 617.849 HABITANTES e 109.180 NENOS e NENAS

ORGANISMOS IMPLICADOS E/OU COLABORADORES:

MESA GALEGA DE PROTECCIÓN Á INFANCIA

FACTORES PROTECTORES

Os utilizados durante a execución do Programa

INSTRUMENTOS E MEDIOS

Os utilizados durante a execución do Programa

INDICADORES DE AVALIACIÓN

Resultados dos estudos, análises, cuestionarios e grao de satisfacción dos nenos, nenas, familias e profesionais participantes na Promoción do Bo Trato á Infancia

6.2. ÁMBITO DA PROTECCIÓN

A Lei 21/1987, de 11 de novembro, pola que se modifican determinados artigos do Código Civil e da Lei de axuízamento civil en materia de adopción, introduzo unha novidosa regulación en materia de protección de menores que ten o seu referente nun principio fundamental que a partir de entón ven inspirando todo o sistema de protección de menores: o INTERESE SUPERIOR DO MENOR, que primará sobre calquera outro interese lexítimo que puidera concorrer.

En termos similares, a Lei galega 3/1997, do 9 de xuño, da familia, a infancia e da adolescencia, establece “a *primacía do interese do neno e da nena e do adolescente e a adolescente sobre calquera outro interese que inspirase as actuacións públicas ou privadas encargadas da súa protección*”.

Este principio non é unha mera declaración programática senón que constitúe a propia xustificación e finalidade da actuación pública.

Nesta mesma liña, se recolle, tanto a nivel estatal como autonómico, entre os principios rectores da actuación dos poderes públicos na materia, o MANTEMENTO DO MENOR NO MEDIO FAMILIAR DE ORIXE agás que non sexa conveniente para o seu interese, promovéndose, en caso de intervención, as medidas tendentes á inserción familiar do menor, sempre que fora posible.

Se a pesar dos mecanismos de prevención, chegasen a producirse feitos que evidencien unha situación de desprotección do menor, procederá entón a intervención directa da entidade pública, que deberá resolver a medida de protección que se estime máis conveniente en cada caso. Estas medidas poderán ser as de acollemento, residencial ou familiar, ou ben a adopción.

A lei galega 3/1997 sinala expresamente no artigo 29 que “o *acollemento residencial constituirá unha medida de protección que poderá adoptar a entidade pública cando, esgotadas todas as posibilidades de mantemento do menor na súa familia mediante a utilización de recursos preventivos e asumida a tutela ou a garda, non sexan posibles ou se consideren inadecuados o acollemento familiar o a adopción*”.

Continúa indicando o mesmo artigo que “*cando, en aras da protección e salvagarda dos dereitos do menor, sexa preciso dispoñer un acollemento residencial, a citada medida manterase polo tempo estrictamente necesario, procurándose a integración do menor no contorno social e a accesibilidade a sistemas ordinarios educativos, sanitarios e laborais entre outros*”.

Polo tanto, o acollemento familiar en familia extensa ou en familia allea e a adopción son alternativas que prevalecen sobre o internamento e que tratan de garantir o dereito do neno a vivir nunha familia, por ser o medio óptimo para o seu desenvolvemento.

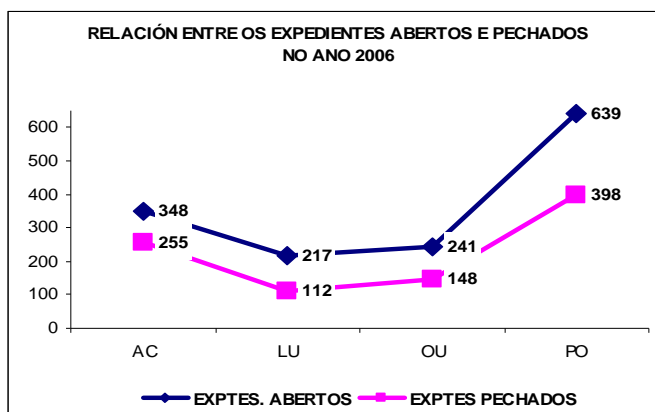
Tamén coa finalidade de evitar o internamento, ou ben como un tránsito previo á convivencia na familia, o recurso de atención de día, que se presta aos menores no marco dunha institución, permite a súa permanencia no ámbito familiar, evitando a separación e favorecendo a súa integración social.

É imprescindible, á hora de fixar os obxectivos estratéxicos a acadar nos vindeiros catro anos, partir da **análise da situación actual da infancia protexida**.

Os datos sobre os que se realiza o estudo obtivéronse exclusivamente da aplicación informática “Actuacións Administrativas dirixidas ao Menor”, (ACM). Corresponden ao período comprendido entre o 1 de xaneiro de 2003 e o 22 de decembro de 2006.

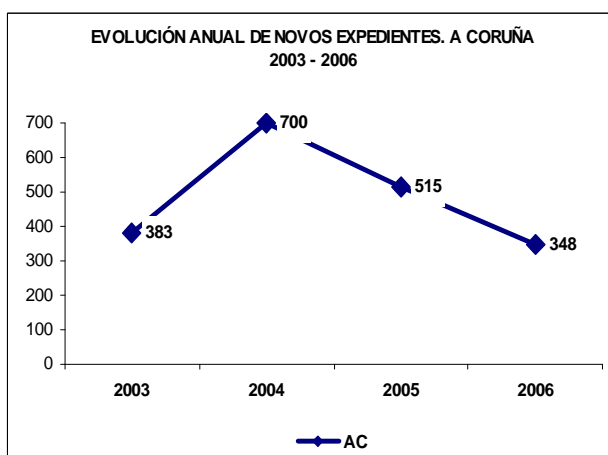
Análise dos expedientes tramitados:

- Dos 1.445 **expedientes** de protección abertos en Galicia no ano 2006, o 44,22% corresponden á provincia de Pontevedra (639 expedientes).
- No mesmo ano 2006, na Coruña, provincia de características similares, só foron abertos o 24,08% do total de Galicia (348 expedientes).
- Tamén no 2006, en Pontevedra pecháronse 398 expedientes (43,59%), mentres que na Coruña se pecharon 225 expedientes (27,93%).
- Dos 639 expedientes abertos na provincia de Pontevedra, seguen na actualidade nesa mesma situación 241, que representan un 45,30% do total dos expedientes abertos en Galicia no ano 2006.
- Sen embargo, nese período, na Coruña só continúan abertos 93 expedientes, un 17,48% do total de Galicia.
- As Provincias de Lugo e Ourense teñen cifras absolutas e porcentaxes similares entre si:
 - Lugo abriu 217 expedientes e Ourense 241, que representan respectivamente o 15,02 % e o 16,68% do total de expedientes abertos en Galicia.

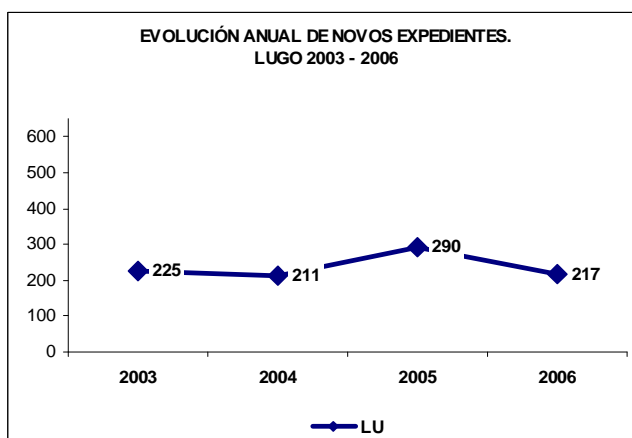

Da análise da evolución anual de expedientes no período 2003-2006, compre salientar:

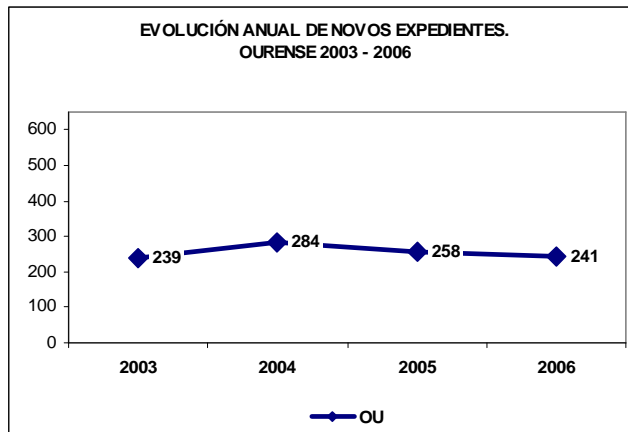
- Nas provincias de A Coruña, Ourense e Pontevedra produciuse un incremento significativo de novos expedientes no ano 2004
- Este aumento só se mantén ao longo do 2005 e 2006 en Pontevedra
- Na Coruña e en Ourense descende o número de expedientes abertos.
- Na Coruña ábranse case o dobre de expedientes no ano 2004 que nos anos 2003 ou 2006 xa que experimentaron uns incrementos de case o 80%.
- O descenso de expedientes abertos entre 2005 e 2006 é dun 32,43%.

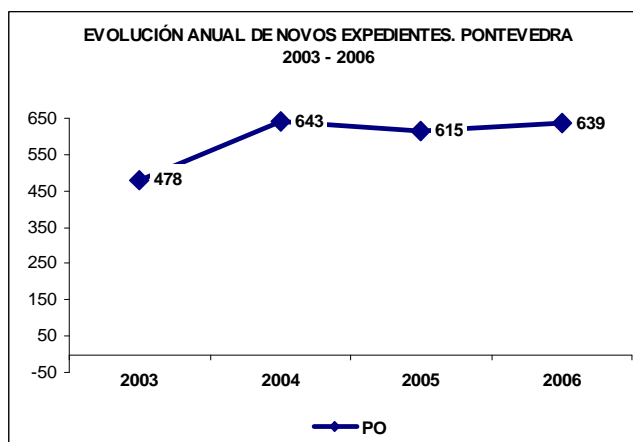
- En Lugo aumentan nun 37,44% os expedientes abertos no ano 2005 respecto do ano 2004
- Descenden un 25,17% no ano 2006 respecto ao 2005.

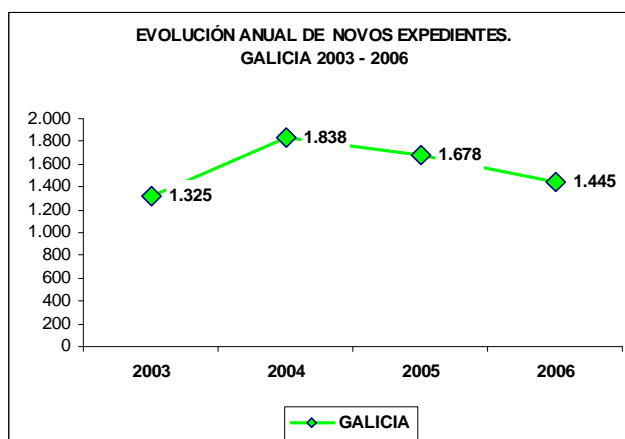
- Ourense móstrase máis estable na evolución do número de expedientes, mesmo tendo experimentado un notable incremento no ano 2004 respecto do 2003 (18,83%).

- En Pontevedra no ano 2004 medrou o número de expedientes nun 34,52% respecto do 2003.
- Os dous anos seguintes son de cifras similares: 258 e 241 expedientes
- A media de expedientes novos por ano é de 632, polo que Pontevedra é a provincia con maior número de expedientes/ano

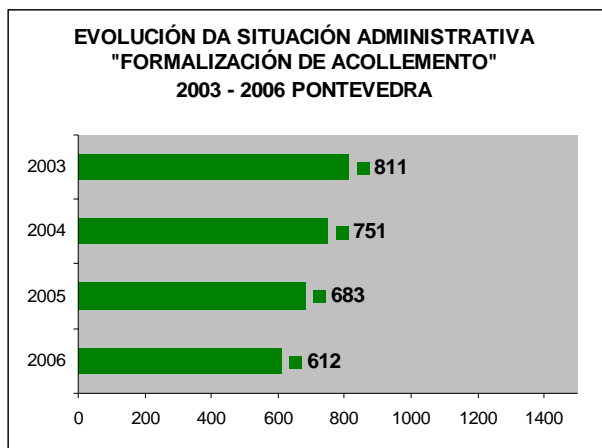
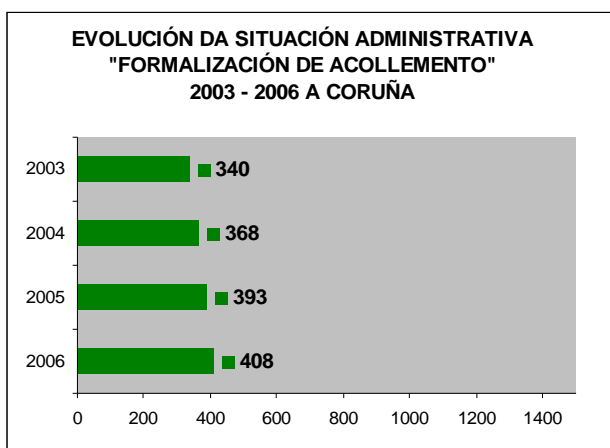

- O número total dos expedientes tramitados en Galicia entre os anos 2003 e 2006 reflicten:
 - o mencionado aumento do número de tramitados no 2004 (38,72%)
 - un lixeiro incremento do 9,06% durante todo o período
 - este incremento unicamente parece responder ao aumento sinalado en Pontevedra
 - no resto de provincias ou tramitan menos expedientes que no ano 2003 (A Coruña e Lugo) ou o aumento é moi leve (Ourense).

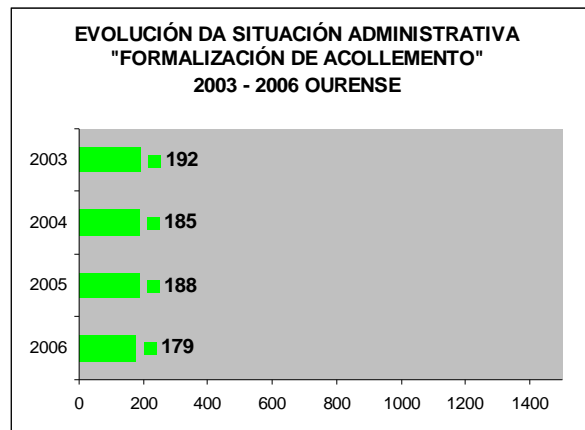
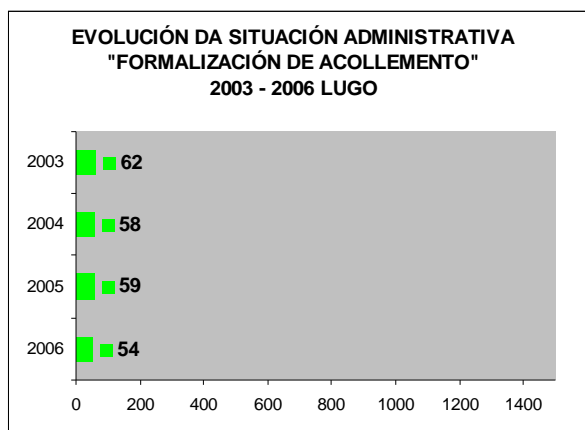

Da aplicación das medidas ou recursos administrativos pódese subliñar o seguinte:

- Respecto da **tutela**:
 - Obsérvase un descenso significativo e xeneralizado do emprego desta medida de protección en Lugo durante o período 2003-2006: -9,57%.
 - Pola contra, na Provincia de Ourense o emprego desta medida no mesmo período experimenta un incremento dun 23,79 %.
- Polo que se refire á **garda administrativa**:
 - No ano 2006 o total de gardas asumidas é de 378, número significativamente inferior ao dos dous anos anteriores,
 - 452 en 2005
 - 510 en 2004
 - 542 en 2003
 - Salienta a diferente utilización deste recurso en Ourense e Lugo, provincias de características similares.
- **O Acollemento Familiar**:
 - En Pontevedra descende un 24,54 % no ano 2006 respecto do 2003,
 - Na Coruña incrementábase no mesmo período un 20%.
 - Aínda así, Pontevedra é a provincia que máis acollementos formaliza:
 - 612 no ano 2006 fronte a 408 da Coruña (case un 50% máis).

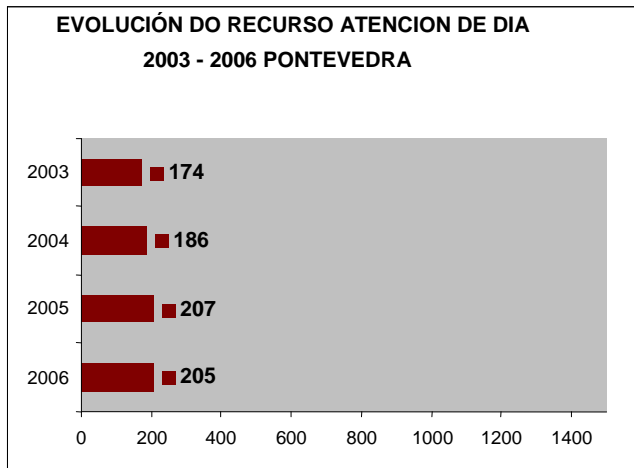
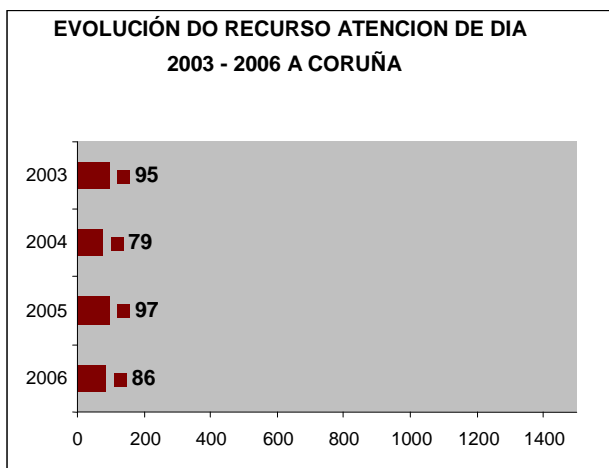

- En Ourense o emprego do acollemento familiar descende nun 6,77%
- En Lugo descende un 12% no ano 2006 respecto do 2003.
- Con niveis de poboación similar, Lugo amosa un descenso na utilización do recurso moi por debaixo dos niveis medios de Ourense e Galicia en xeral.
- Exemplo:
 - No 2006 en Lugo formalizáronse 54 acollementos familiares mentres en Ourense foron 179 (231,48 % máis).

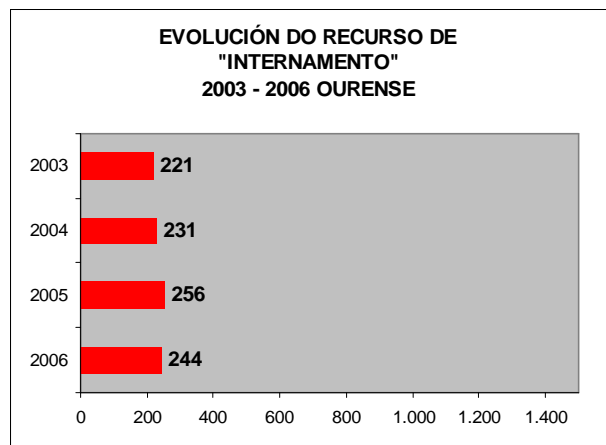
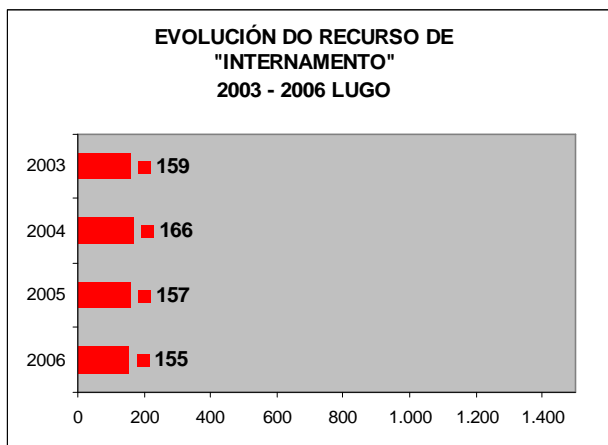
- O recurso de **Atención de Día:**

- A provincia de Pontevedra aproxímase ao 50% de emprego do recurso respecto ao total de Galicia no período 2003-2006,
- Na Coruña a atención de día só representa un 20% do total no mesmo período.
- Os números de Lugo e Ourense son similares.
- Compre salientar que A Coruña dispón de 95 prazas (públicas e privadas) para a Atención de Día. Pontevedra ten 192 prazas, un 49,47% máis. Esta diferenza explica a desproporción entre ambas as dúas provincias na utilización da Atención de Día.
- En Lugo e en Ourense tanto o número de prazas (60 e 64 respectivamente) como a utilización do recurso (arredor do 14-16 %) son similares.

- O recurso de **Acollemento Residencial:**

- Destaca o seu maior emprego en Ourense respecto de Lugo, aproximadamente un 6,60% máis no total de Galicia.

Pois ben, o estudo destas cifras da ACM revelan a existencia de importantes diferenzas ente as catro delegacións provinciais na utilización dos recursos e, quizais, na organización do traballo. Sen entrar a valorar as causas destas diverxencias, que ben poden ser debidas á carga de traballo dos respectivos servizos en discordancia cos medios materiais e persoais dispoñibles, é indubidable que deben ser tidas en conta á hora de fixar os obxectivos concretos a lograr no período de vixencia do Plan.

En concreto, dos datos globais da Comunidade Autónoma relativos a utilización do acollemento residencial, o acollemento familiar e a atención de día, como recursos favorecedores da permanencia do menor nun contorno familiar no período 2003-2006, débese salientar:

- Unha leve redución do número de internamentos (7,69%) no conxunto da comunidade autónoma:
 - 1.444 en 2003
 - 1.333 en 2006

- Pola contra, non se produce un aumento paralelo do número de Acollementos Formalizados, que diminúen en conxunto nun 10,9 %:
 - 1.405 en 2003
 - 1.253 en 2006
- Sí se observa un pequeno incremento dun 10,6% na utilización do recurso de Atención de Día .

A lectura destes datos revela que debemos introducir as modificacións necesarias para facer efectivo o principio, xa exposto, sobre o que debe xirar toda a actuación administrativa en materia de protección de menores: A PRESERVACIÓN FAMILIAR.

Resulta imprescindible, polo tanto, realizar un esforzo na orientación das decisións en favor do acollemento en familia, por así esixilo a bondade da medida e pola previsión legal de primala fronte ao internamento.

Sen dúbida, boa parte dos menores actualmente acollidos en centros poderían ter un mellor acomodo para o seu desenvolvemento nun ámbito familiar.

Á vista do exposto, a Vicepresidencia da Igualdade e do Benestar considera necesario formular no ámbito da protección un **único obxectivo estratéxico** a acadar nos vindeiros catro anos:

 Reducir a utilización do recurso de internamento e potenciar simultaneamente outras medidas menos interventoras, especialmente o acollemento familiar e a atención de día.

Ao mesmo tempo, deséñanse obxectivos e actuacións concretas distribuídas anualmente que inciden de forma positiva neste obxectivo estratéxico do Plan para a protección.

Os obxectivos preséntanse cuantificados e especificados para cada provincia e calcúlanse a partir da utilización actual das medidas. Trátase de acadar, ao final do período de vixencia do plan, un incremento equiparado a nivel autonómico na utilización das medidas menos interventoras.

Esta equiparación garantirá aos cidadáns galegos un trato igual na aplicación dos recursos de protección, calquera que sexa a provincia de procedencia.

Os obxectivos anuais teñen asignadas unha ou varias **actuacións**. Cómpre salientar, por fundamentais para a consecución do obxectivo estratéxico, as seguintes:

- ◇ As tarefas de coordinación entre os profesionais dos servizos especializados de cara a fixar unha metodoloxía de actuación para toda a comunidade autónoma e para elaborar os cambios normativos necesarios que sustenten o desenvolvemento dos obxectivos estratéxicos e anuais.
- ◇ Imprescindibles son todas as accións, ausentes ata agora, encamiñadas a sensibilizar á sociedade sobre os programas que favorezan a integración familiar dos nenos e nenas. Así tamén, os programas formativos das familias acolledoras e adoptantes, dirixidos a que coñezan en profundidade os respectivos recursos e á adquisición de habilidades para satisfacer as necesidades específicas dos nenos.
- ◇ Prevese o establecemento de programas de apoio e asesoramento dirixidos a preparar aos participantes para o inicio do acollemento e a adopción e axudalos a superar as dificultades que poidan xurdir durante o proceso.
- ◇ Destinarase especial atención, a través de programas específicos, aos menores máis desfavorecidos, aqueles que polas súas características teñan máis dificultades para atopar unha familia de acollida ou adoptante.
- ◇ Por último, en canto a recursos materiais, crearanse os equipamentos imprescindibles para atender aos menores que en circunstancias difíciles (drogas, problemas de conducta...) requiren dun tratamento especializado logo dunha avaliación diagnóstica.
- ◇ Ao mesmo tempo, a medida que se vaia reducindo o acollemento residencial e aumentando o recurso de atención de día, proxéctase a conversión de prazas de internamento en prazas de atención de día.

PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA 2007 – 2010
PROTECCIÓN 2007

DEREITOS DO NENO

Art. 18º: É responsabilidade primordial dos pais a crianza dos fillos e o Estado debe prestarlle a asistencia necesaria no desempeño desta función.

Art. 27º: Todo neno ten dereito a un nivel de vida adecuado ao seu desenvolvemento, sendo responsabilidade dos pais proporcionarlle e obrigação do Estado adoptar medidas para que esa responsabilidade poida ser asumida.

Art. 29º: O Estado debe recoñecer que a EDUCACIÓN debe estar orientada a desenvolver a personalidade e as capacidades do neno, inculcándolle o respecto dos dereitos humanos elementais e de todos os valores culturais propios e alleos.

Art. 32º: A FAVOR DA INFANCIA MUNDIAL: É obrigação do Estado protexer ao neno contra o desempeño de calquera traballo nocivo para a súa saúde, educación ou desenvolvemento.

Art. 36º: A FAVOR DA INFANCIA MUNDIAL: O neno ten dereito a ser protexido contra todas as outras formas de explotación.

OBXECTIVO ESTRATÉXICO

REDUCIR A UTILIZACIÓN DO RECURSO DE INTERNAMENTO E POTENCIAR SIMULTANEAMENTE A UTILIZACIÓN DE RECURSOS MENOS INTERVENTORES: ACOLLEMENTO FAMILIAR E ATENCIÓN DE DÍA.

OBXECTIVOS	ACTUACIÓNS
Reducir a utilización do recurso de internamento e potenciar simultaneamente a utilización de recursos menos interventores (acollemento familiar e atención de día).	Modificación da normativa reguladora de protección de menores.
Coordinar e orientar a aplicación das medidas de protección cara a un maior emprego das que se executen no ámbito familiar.	Realización de xuntanzas entre persoal técnico para establecer criterios de homoxeneidade na utilización dos recursos.
Unificar os criterios de utilización de recursos e de xestión dos expedientes.	Elaboración dun Manual sobre a Metodoloxía de actuación en protección de menores a cargo dos profesionais dos Equipos Técnicos do Menor das catro provincias.
Formar ós profesionais que desenvolven tarefas de protección.	Organización dun Congreso Galego sobre medidas alternativas ao Acollemento Residencial.
Mellorar o sistema de información e comunicación entre os profesionais	Mellora do Sistema de Xestión de Procedementos Administrativos (SXPA).
	Introdución das TICs na xestión dos expedientes dos menores.
Optimizar os recursos humanos sobre a base do interese superior do menor.	Dar prioridade a intervención no contorno familiar dos menores de 0-6 anos para evitar a súa entrada na rede de acollemento residencial.
Reducir a estancia dos menores en centros residenciais: <ul style="list-style-type: none"> • Reducir nun 4% o acollemento residencial na provincia da Coruña, co fin de acadar unha diminución do 28% ao remate do período de vixencia do plan. • Reducir nun 4% o acollemento residencial na provincia de Lugo, co fin de acadar unha diminución do 34% ao remate do período de vixencia do plan. • Reducir nun 4% o acollemento residencial na provincia de Ourense, co fin de acadar unha diminución do 40% ao remate do período de vixencia do plan. • Reducir nun 4% o acollemento residencial na provincia de Pontevedra, co fin de acadar unha diminución do 28% ao remate do período de vixencia do plan. 	Revisión dos expedientes dos menores en acollemento residencial como máximo cada seis meses.
Adequar as características das prazas de acollemento residencial ás necesidades reais en materia de protección	Cración dunha unidade de primeira acollida e valoración para o estudo da situación de cada menor e asignación do recurso máis axeitado.
	Creación dun centro para protección difícil.
Aumentar a utilización do recurso de acollemento familiar:	Creación e formación de equipos multidisciplinares e exclusivos de Acollemento Familiar.

<ul style="list-style-type: none"> • Aumentar nun 8% a utilización do acollemento familiar na provincia da Coruña, co fin de acadar un incremento do 35% ao remate do período de vixencia do plan. • Aumentar nun 10% a utilización do acollemento familiar na provincia de Lugo, co fin de acadar un incremento do 50% ao remate do período de vixencia do plan. • Aumentar nun 6% a utilización do acollemento familiar na provincia de Ourense, co fin de acadar un incremento do 30% ao remate do período de vixencia do plan. • Aumentar nun 6% a utilización do acollemento familiar na provincia de Pontevedra, co fin de acadar un incremento do 25% ao remate do período de vixencia do plan. <p>Asesoramento e apoio psicosocial/educativo a familias acolledoras.</p>	<p>Análise do modelo de traballo da Delegación provincial de Pontevedra en relación co Acollemento Familiar de cara a súa posible implantación no resto de Galicia.</p> <p>Organización dunha campaña de sensibilización e información sobre o Acollemento Familiar, en colaboración cos Medios de Comunicación, asociacións veciñais, ANPAS, etc.</p> <p>Organización de xornadas de captación de familias e cursos de formación de familias para o Acollemento en familia allea.</p> <p>Prestación de asesoramento e apoio psicosocial e educativo individual e colectivo ás familias acolledoras.</p>
<p>Aumentar a utilización do recurso de atención de día:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aumentar nun 25% a utilización do recurso de atención de día na provincia da Coruña, co fin de acadar un incremento do 100% ao remate do período de vixencia do plan. • Aumentar nun 6% a utilización do recurso de atención de día na provincia de Lugo, co fin de acadar un incremento do 24% ao remate do período de vixencia do plan. • Aumentar nun 7% a utilización do recurso de atención de día na provincia de Ourense, co fin de acadar un incremento do 28% ao remate do período de vixencia do plan. • Aumentar nun 6% a utilización do recurso de atención de día na provincia da Pontevedra, co fin de acadar un incremento do 30% ao remate do período de vixencia do plan. 	<p>Implantación dun sistema de transporte público para o traslado dos menores en atención de día</p>
<p>Potenciar a reagrupación familiar de menores estranxeiros</p>	<p>Realización dun Protocolo de colaboración para a identificación e reagrupación familiar dos menores estranxeiros non acompañados.</p>
<p>POBOACIÓN</p>	
<p>Menores de 0 a 18 anos da Comunidade Autónoma de Galicia obxecto de protección.</p>	
<p>FACTORES PROTECTORES</p>	
<p>Identificación política cos obxectivos técnicos</p>	
<p>Obxectivos compartidos entre ET dos centros de menores e os ETM</p>	
<p>Detección e resposta ás necesidades técnicas</p>	
<p>Conciencia social sobre o número e as características de nenos e nenas sen familia</p>	

Percepción profesional positiva e integradora do neno/nena estranxeira

ORGANISMOS IMPLICADOS E/OU COLABORADORES

Familias, nenas e nenos cun recurso ou medida
Servizos Sociais de Atención Primaria
Servizos Sociais de Atención Especializada
Medios de comunicación

INSTRUMENTOS E MEDIOS

Normativa
Xuntanzas de profesionais
Manual sobre metodoloxía de actuación
Congreso
Programa informático
Páxina web
Equipos de profesionais
Cursos formativos
Campañas de sensibilización
Protocolo

INDICADORES DE AVALIACIÓN

Normativa publicada
Número de xuntanzas
Congreso
Número de menores por profesional
Número de menores internados.
Número de menores en atención de día.
Número de acollementos familiares formalizados.
Protocolo de colaboración.

PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA 2007 – 2010
PROTECCIÓN 2008

DEREITOS DO NENO

Art. 18º: É responsabilidade primordial dos pais a crianza dos fillos e o Estado debe prestarlle a asistencia necesaria no desempeño desta función.

Art. 27º: Todo neno ten dereito a un nivel de vida adecuado ao seu desenvolvemento, sendo responsabilidade dos pais proporcionárllelo e obrigación do Estado adoptar medidas para que esa responsabilidade poida ser asumida.

Art. 29º: O Estado debe recoñecer que a educación debe estar orientada a desenvolver a personalidade e as capacidades do neno, inculcándolle o respecto dos dereitos humanos elementais e de todos os valores culturais propios e alleos.

Art. 32º: A FAVOR DA INFANCIA MUNDIAL: É obrigación do Estado protexer ao neno contra o desempeño de calquera traballo nocivo para a súa saúde, educación ou desenvolvemento.

Art. 36º: A FAVOR DA INFANCIA MUNDIAL: O neno ten dereito a ser protexido contra todas as outras formas de explotación.

OBXECTIVO ESTRATÉXICO

REDUCIR A UTILIZACIÓN DO RECURSO DE INTERNAMENTO E POTENCIAR SIMULTANEAMENTE A UTILIZACIÓN DE RECURSOS MENOS INTERVENTORES: ACOLLEMENTO FAMILIAR E ATENCIÓN DE DÍA.

OBXECTIVOS

ACTUACIÓNS

Reducir a utilización do recurso de internamento e potenciar simultaneamente a utilización de recursos menos interventores: acollemento familiar e atención de día.

Modificación da normativa reguladora de protección de menores.

Formar aos profesionais que desenvolven tarefas de protección.

Organización de cursos de formación continua para profesionais sobre formación de familias acolledoras.

Optimizar os recursos residenciais existentes.

Dar prioridade á intervención no contorno familiar dos menores de 0-6 anos para evitar a súa entrada na rede de acollemento residencial.

Reducir a estancia dos menores en centros residenciais:

- Reducir nun 8% o acollemento residencial na provincia da Coruña, co fin de acadar unha diminución do 28% ao remate do período de vixencia do plan.
- Reducir nun 10% o acollemento residencial na provincia de Lugo, co fin de acadar unha diminución do 34% ao remate do período de vixencia do plan.
- Reducir nun 12% o acollemento residencial na provincia de Ourense, co fin de acadar unha diminución do 40% ao remate do período de vixencia do plan.
- Reducir nun 8% o acollemento residencial na provincia de Pontevedra, co fin de acadar unha diminución do 28% ao remate do período de vixencia do plan.

Intervir nos núcleos familiares dos menores residentes en centros para favorecer un rápido e eficaz desinternamento. Aumento dos recursos destinados ao Programa de Integración Familiar.

Revisión dos expedientes dos menores en acollemento residencial como máximo cada seis meses.

Adecuar as características das prazas de acollemento residencial existentes ás necesidades reais en materia de protección.

Creación de dous centros integrais.

Creación dunha unidade de primería acollida e valoración para o estudo da situación de cada menor e asignación do recurso máis axeitado.

Creación dun centro para menores con problemas de saúde mental.

Creación de módulos para adolescentes embarazadas e nais cos seus fillos.

Creación de dous miniresidencias en Ourense.

Promocionar programas e actividades que favorezan a saída dos menores dos centros e os preparen para a vida autónoma.

Facilitar o acceso dos menores a cursos de formación ocupacional e deseñar itinerarios de inserción que inclúan asesoramento e acompañamento na inserción laboral. Aumentar os recursos destinados ao Programa Mentor.

Conversión de prazas de internamento en prazas de atención de día. Incrementar prazas de atención de día ata que supoñan o 40% das prazas totais dispoñibles ao final do

Conversión dun 6% das prazas de acollemento residencial en prazas de Atención de Día na provincia da Coruña.

período de vixencia do plan.	<p>Conversión dun 4% das prazas de Acollemento Residencial en prazas de Atención de Día na provincia de Lugo.</p> <p>Conversión dun 1% das prazas de Acollemento Residencial en prazas de atención de día na provincia de Ourense.</p> <p>Conversión dun 1% das prazas de Acollemento Residencial en prazas de atención de día na provincia de Pontevedra.</p>
<p>Aumentar a utilización do recurso de Atención de Día:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aumentar nun 25% a utilización do recurso de atención de día na provincia da Coruña, co fin de acadar un incremento do 100% ao remate do período de vixencia do Plan. • Aumentar nun 6% a utilización do recurso de atención de día na provincia da Lugo, co fin de acadar un incremento do 24% ao remate do período de vixencia do Plan. • Aumentar nun 7% a utilización do recurso de atención de día na provincia da Ourense, co fin de acadar un incremento do 28% ao remate do período de vixencia do Plan. • Aumentar nun 8% a utilización do recurso de atención de día na provincia da Pontevedra, co fin de acadar un incremento do 30% ao remate do período de vixencia do Plan. 	Mantemento dun sistema de transporte público para o traslado dos menores en atención de día.
<p>Aumentar a utilización do recurso de Acollemento Familiar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aumentar nun 9% a utilización do Acollemento Familiar na Provincia da Coruña, co fin de acadar un incremento do 35% ao remate do período de vixencia do Plan. • Aumentar nun 10% a utilización do Acollemento Familiar na Provincia de Lugo, co fin de acadar un incremento do 50% ao remate do período de vixencia do plan. • Aumentar nun 8% a utilización do Acollemento Familiar na Provincia de Ourense, co fin de acadar un incremento do 30% ao remate do período de vixencia do plan. • Aumentar nun 6% a utilización do Acollemento Familiar na Provincia de Pontevedra, co fin de incremento un incremento do 25% ao remate do período de vixencia do plan. 	<p>Realización dunha campaña nos medios de comunicación para a sensibilización da sociedade galega sobre o Acollemento Familiar.</p> <p>Implantación dun programa de Acollemento Familiar profesionalizado para menores de características especiais (con discapacidade, vítimas de abusos, con problemas de conduta, etc.) e captación de familias participantes.</p> <p>Inclusión da asistencia odontolóxica, oftalmolóxica e psicolóxica de carácter gratuíto para os menores en acollemento familiar.</p>
Aumentar o apoio económico e técnico ás familias acolledoras.	Incremento anual da achega económica por menor acollido en familia: 17% +IPC.
Axilizar a tramitación dos procedementos de adopción.	Incremento dos recursos e dispositivos de atención á demanda de adopción. Creación dun equipo por provincia dedicado á formación e ao apoio postadoptivo de solicitantes.
Preparación pre-adoptiva dos solicitantes de adopción.	Realización de sesións formativas pre-adoptivas obrigatorias dos solicitantes de adopción.

Promocionar as adopcións especiais.	Divulgación e sensibilización, da sociedade en xeral e dos solicitantes de adopción en particular, sobre o programa de adopcións especiais.
-------------------------------------	---

POBOACIÓN
Menores de 0 a 18 anos da Comunidade Autónoma de Galicia obxecto de protección.

FACTORES PROTECTORES
Motivación profesional en base a obxectivos compartidos
Sensibilización social sobre o dereito da infancia a vivir en familia
Percepción positiva dos profesionais respecto do acollemento residencial como medida transitoria
Responsabilidades parentais compartidas durante o período de permanencia no centro de acollida
Comunicación fluida e continuada entre o centro de acollida e a familia do menor
Conciencia solidaria do tecido empresarial en relación coa integración laboral de menores.

ORGANISMOS IMPLICADOS E/OU COLABORADORES
Familias, nenas e nenos cun recurso ou medida
Servizos Sociais de Atención Primaria
Servizos Sociais de Atención Especializada
Centros colaboradores
Medios de comunicación

INSTRUMENTOS E MEDIOS
Normativa
Cursos formativos
Achega económicas Programa de Integración Familiar
Equipos profesionais Programa de Integración Familiar
Achega económica MENTOR
Equipos profesionais MENTOR
Prazas Atención de Día
Campaña de sensibilización
Achegas económicas ás familias acolledoras
Equipos de profesionais
Convenios con entidades colaboradoras

INDICADORES DE AVALIACIÓN
Normativa publicada
Cursos organizados
Nº acollementos familiares formalizados
Nº menores internados
Nº menores en atención de día
Nº de prazas creadas e convertidas
Nº familias atendidas PIF
Nº menores atendidos MENTOR

PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA

PROTECCIÓN 2009

DEREITOS DO NENO

Art. 18º: É responsabilidade primordial dos pais a crianza dos fillos e o Estado debe prestarlle a asistencia necesaria no desempeño desta función.

Art. 27º: Todo neno ten dereito a un nivel de vida adecuado ao seu desenvolvemento, sendo responsabilidade dos pais proporcionarlle e obrigación do Estado adoptar medidas para que esa responsabilidade poida ser asumida.

Art. 29º: O Estado debe recoñecer que a educación debe estar orientada a desenvolver a personalidade e as capacidades do neno, inculcándolle o respecto dos dereitos humanos elementais e de todos os valores culturais propios e alleos.

Art. 32º: A FAVOR DA INFANCIA MUNDIAL: É obrigación do Estado protexer ao neno contra o desempeño de calquera traballo nocivo para a súa saúde, educación ou desenvolvemento.

Art. 36º: A FAVOR DA INFANCIA MUNDIAL: O neno ten dereito a ser protexido contra todas as outras formas de explotación.

OBXECTIVO ESTRATÉXICO

REDUCIR A UTILIZACIÓN DO RECURSO DE INTERNAMENTO E POTENCIAR SIMULTANEAMENTE A UTILIZACIÓN DE RECURSOS MENOS INTERVENTORES: ACOLLEMENTO FAMILIAR E ATENCIÓN DE DÍA.

OBXECTIVOS

ACTUACIÓNS

Optimizar os recursos residenciais existentes

Dar prioridade á intervención no contorno familiar dos menores de 0-6 anos para evitar a súa entrada na rede de acollemento residencial

Reducir a estancia dos menores en centros residenciais:

- Reducir nun 8% o Acollemento Residencial na provincia da Coruña, co fin de acadar unha diminución do 28% ao remate do período de vixencia do plan.
- Reducir nun 10% o Acollemento Residencial na provincia de Lugo, co fin de acadar unha diminución do 34% ao remate do período de vixencia do plan.
- Reducir nun 12% o Acollemento Residencial na provincia de Ourense, co fin de acadar unha diminución do 40% ao remate do período de vixencia do plan.
- Reducir nun 8% o Acollemento Residencial na provincia de Pontevedra, co fin de acadar unha diminución do 28% ao remate do período de vixencia do plan.

Intervir nos núcleos familiares dos menores residentes en centros para favorecer un rápido e eficaz desinternamento Aumento dos recursos destinados ao Programa de Integración Familiar.

Revisión dos expedientes dos menores en acollemento residencial como máximo cada seis meses.

Adequar as características das prazas de Acollemento Residencial existentes ás necesidades reais en materia de protección.

Creación dunha Unidade de Primeira Acollida e Valoración para o estudo da situación de cada menor e asignación do recurso máis axeitado.

Creación dun centro integral.

Creación dun centro de protección para menores con problemas de conduta.

Promocionar programas e actividades que favorezan a saída dos menores dos centros e os preparen para a vida autónoma.

Facilitar o acceso dos menores a cursos de formación ocupacional e deseñar itinerarios de inserción que inclúan asesoramento e acompañamento na inserción laboral. Aumentar os recursos destinados ao Programa Mentor.

Conversión de prazas de internamento en prazas de Atención de Día. Incrementar prazas de atención de día ata que supoñan o 40% das prazas totais dispoñibles ao final do período de vixencia do plan.

Conversión dun 6% das prazas de Acollemento Residencial en prazas de Atención de Día na provincia da Coruña.

Conversión dun 4% das prazas de Acollemento Residencial en prazas de Atención de Día na provincia de Lugo.

Conversión dun 1% das prazas de Acollemento Residencial en prazas de Atención de Día na provincia de Ourense.

	Conversión dun 1% das prazas de Acollemento Residencial en prazas de Atención de Día na provincia de Pontevedra.
<p>Aumentar a utilización do recurso de Atención de Día:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aumentar nun 25% a utilización do recurso de Atención de Día na provincia da Coruña, co fin de acadar un incremento do 100% ao remate do período de vixencia do Plan. • Aumentar nun 6% a utilización do recurso de Atención de Día na provincia da Lugo, co fin de acadar un incremento do 24% ao remate do período de vixencia do Plan. • Aumentar nun 7% a utilización do recurso de Atención de Día na provincia da Ourense, co fin de acadar un incremento do 28% ao remate do período de vixencia do Plan. • Aumentar nun 8% a utilización do recurso de Atención de Día na provincia da Pontevedra, co fin de acadar un incremento do 30% ao remate do período de vixencia do Plan. 	Mantemento dun sistema de transporte público para o traslado dos menores en atención de día
<p>Aumentar a utilización do recurso de Acollemento Familiar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aumentar nun 9% a utilización do Acollemento Familiar na provincia da Coruña, co fin de acadar un incremento do 35% ao remate do período de vixencia do Plan. • Aumentar nun 15% a utilización do Acollemento Familiar na provincia de Lugo, co fin de acadar un incremento do 50% ao remate do período de vixencia do Plan. • Aumentar nun 8% a utilización do Acollemento Familiar na provincia de Ourense, co fin de acadar un incremento do 30% ao remate do período de vixencia do Plan. • Aumentar nun 6% a utilización do Acollemento Familiar na provincia de Pontevedra, co fin de acadar un incremento do 25% ao remate do período de vixencia do Plan. 	<p>Organización de cursos de formación continua para profesionais sobre formación de familias acolledoras.</p> <p>Difusión do programa, captación e formación de familias participantes no programa de acollemento familiar profesionalizado.</p> <p>Mantemento da asistencia odontolóxica, oftalmolóxica e psicolóxica de carácter gratuito para os menores en acollemento familiar en familias con recursos escasos.</p>
Aumentar o apoio económico e técnico ás familias acolledoras.	Incremento anual da achega económica por menor acollido en familia: 17% +IPC.
Promocionar o programa de adopcións especiais.	Divulgación e sensibilización, da sociedade en xeral e dos solicitantes de adopción en particular, sobre o Programa de Adopcións Especiais.
Preparación pre-adoptiva dos solicitantes de adopción.	Realización de sesións formativas pre-adoptivas obrigatorias dos solicitantes de adopción.
Crear un programa de apoio post-adoptivo.	Creación dun programa de apoio psicosocial aos adoptantes no estranxeiro para axudar á integración dos menores no núcleo familiar e na sociedade.
POBOACIÓN	
Menores de 0 a 18 anos da Comunidade Autónoma de Galicia obxecto de protección.	

FACTORES PROTECTORES
Fórmulas exitosas precedentes no externamento de menores
Apoio político ás adopcións especiais.
Recoñecemento social e público aos adoptantes de nenos e nenas especiais
Percepción social do acollemento familiar como alternativa ou compatible coa adopción.
Perspectiva social da adopción focalizada no superior interese do neno
Demandas de información, formación e apoio polos propios interesados na adopción e no acollemento
ORGANISMOS IMPLICADOS E/OU COLABORADORES
Familias, nenas e nenos obxecto dunha medida ou recurso
Servizos Sociais de Atención Primaria
Servizos Sociais de Atención Especializada
Medios de comunicación
INSTRUMENTOS E MEDIOS
Cursos formativos
Achegas económicas ás familias acolledoras.
Campaña de sensibilización
Convenios con entidades colaboradoras
Documento de avaliación do Centro de primeira Acollida e Valoración
INDICADORES DE AVALIACION
Número de acollementos familiares formalizados.
Número de menores en Acollemento Residencial
Número de menores en Atención de Día
Número de prazas convertidas
Número de familias atendidas Programa de Integración Familiar
Número de menores atendidos MENTOR

PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA 2007 – 2010

PROTECCIÓN 2010

DEREITOS DO NENO

Art. 18º: É responsabilidade primordial dos pais a crianza dos fillos e o Estado debe prestarlle a asistencia necesaria no desempeño desta función.

Art. 27º: Todo neno ten dereito a un nivel de vida adecuado ao seu desenvolvemento, sendo responsabilidade dos pais proporcionárllelo e obrigação do Estado adoptar medidas para que esa responsabilidade poida ser asumida.

Art. 29º: O Estado debe recoñecer que a educación debe estar orientada a desenvolver a personalidade e as capacidades do neno, inculcándolle o respecto dos dereitos humanos elementais e de todos os valores culturais propios e alleos.

Art. 32º: A FAVOR DA INFANCIA MUNDIAL: É obrigação do Estado protexer ao neno contra o desempeño de calquera traballo nocivo para a súa saúde, educación ou desenvolvemento.

Art. 36º: A FAVOR DA INFANCIA MUNDIAL: O neno ten dereito a ser protexido contra todas as outras formas de explotación.

OBXECTIVO ESTRATÉXICO

REDUCIR A UTILIZACIÓN DO RECURSO DE INTERNAMENTO E POTENCIAR SIMULTANEAMENTE A UTILIZACIÓN DE RECURSOS MENOS INTERVENTORES: ACOLLEMENTO FAMILIAR E ATENCIÓN DE DÍA.

OBXECTIVOS

ACTUACIÓNS

Optimizar os recursos residenciais existentes

Dar prioridade á intervención no contorno familiar dos menores de 0-6 anos para evitar a súa entrada na rede de acollemento residencial

Reducir a estancia dos menores en centros residenciais:

- Reducir nun 8% o Acollemento Residencial na provincia da Coruña, co fin de acadar unha diminución do 28% ao remate do período de vixencia do Plan.
- Reducir nun 10% o Acollemento Residencial na provincia de Lugo, co fin de acadar unha diminución do 34% ao remate do período de vixencia do Plan.
- Reducir nun 12% o Acollemento Residencial na provincia de Ourense, co fin de acadar unha diminución do 40% ao remate do período de vixencia do Plan.
- Reducir nun 8% o Acollemento Residencial na provincia de Pontevedra, co fin de acadar unha diminución do 28% ao remate do período de vixencia do Plan.

Intervir nos núcleos familiares dos menores residentes en centros para favorecer un rápido e eficaz desinternamento Incremento dos recursos destinados ao Programa de Integración Familiar.

Revisión dos expedientes dos menores en acollemento residencial como máximo cada seis meses.

Adequar as características das prazas de acollemento residencial existentes as necesidades reais en materia de protección.

Creación dun centro integral

Promocionar programas e actividades que favorezan a saída dos menores dos centros e os preparen para a vida autónoma.

Facilitar o acceso dos menores a cursos de formación ocupacional e deseñar itinerarios de inserción que inclúan asesoramento e acompañamento na inserción laboaraal Aumentar os recursos destinados ao Programa Mentor.

Converter prazas de internamento en prazas de atención de día. Incrementar prazas de atención de día ata que supoñan o 40% das prazas totais dispoñibles ao final do período de vixencia do plan.

Conversión dun 6% das prazas de Acollemento Residencial en prazas de Atención de Día na provincia da Coruña.

Conversión dun 4% das prazas de Acollemento Residencial en prazas de Atención de Día na provincia de Lugo.

Conversión dun 1% das prazas de Acollemento Residencial en prazas de Atención de Día na provincia de Ourense.

	Conversión dun 1% das prazas de Acollemento Residencial en prazas de Atención de Día na provincia de Pontevedra.
<p>Aumentar a utilización do recurso de Atención de Día:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aumentar nun 25% a utilización do recurso de Atención de Día na provincia da Coruña, co fin de acadar un incremento do 100% ao remate do período de vixencia do Plan. • Aumentar nun 6% a utilización do recurso de Atención de Día na provincia de Lugo, co fin de acadar un incremento do 24% ao remate do período de vixencia do Plan. • Aumentar nun 7% a utilización do recurso de Atención de Día na provincia de Ourense, co fin de acadar un incremento do 28% ao remate do período de vixencia do Plan. • Aumentar nun 8% a utilización do recurso de Atención de Día na provincia de Pontevedra, co fin de acadar un incremento do 30% ao remate do período de vixencia do Plan. 	Mantemento dun sistema de transporte público para o traslado dos menores en atención de día
<p>Aumentar a utilización do recurso de Acollemento Familiar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aumentar nun 9% a utilización do Acollemento Familiar na provincia da Coruña, co fin de acadar un incremento do 35% ao remate do período de vixencia do Plan. • Aumentar nun 15% a utilización do Acollemento Familiar na provincia de Lugo, co fin de acadar un incremento do 50% ao remate do período de vixencia do Plan. • Aumentar nun 8% a utilización do Acollemento Familiar na provincia de Ourense, co fin de acadar un incremento do 30% ao remate do período de vixencia do Plan. • Aumentar nun 7% a utilización do Acollemento Familiar na provincia de Pontevedra, co fin de acadar un incremento do 25% ao remate do período de vixencia do Plan. 	<p>Organización de cursos de formación continua para profesionais sobre formación de Familias Acolledoras.</p> <p>Difusión do programa de acollemento familiar profesionalizado: captación e formación de familias.</p> <p>Mantemento da asistencia oftalmolóxica e psicolóxica de carácter gratuíto para os menores en acollemento familiar en familias con recursos escasos.</p>
Aumentar o apoio económico e técnico ás familias acolledoras.	Incremento anual da achega económica por menor acollido en familia: 17% +IPC.
Promocionar o programa de adopcións especiais.	Divulgación e sensibilización, da sociedade en xeral e dos solicitantes de adopción en particular, sobre o programa de adopcións especiais.
Preparación pre-adoptiva dos solicitantes de adopción.	Realización de sesións formativas pre-adoptivas obrigatorias dos solicitantes de adopción.
POBOACIÓN	
Menores de 0 a 18 anos da Comunidade Autónoma de Galicia obxecto de protección.	
FACTORES PROTECTORES:	

Nivel de benestar familiar dos menores reintegrados na familia en anos previos
Grao de satisfacción dos menores e familias que transitan do acollemento residencial á atención de día
Nivel de satisfacción das familias acolledoras, cos servizos de apoio dispoñibles
Apoio da familia extensa á reunificación familiar
Apoio da familia extensa para adoptar
Implicación e interese explícito dos Equipos Educativos de centros nos procesos de desinternamento
ORGANISMOS IMPLICADOS E/OU COLABORADORES Familias, nenas e nenos obxecto dunha medida ou recurso Servizos Sociais de Atención Primaria Servizos Sociais de Atención Especializada Medios de comunicación
INSTRUMENTOS E MEDIOS Cursos formativos Campaña de sensibilización Achegas económicas ás familias acolledoras Convenios con entidades colaboradoras Documento de avaliación do Centro de Primeira Acolida e Valoración Achegas económicas programa Mentor
INDICADORES DE AVALIACIÓN Número de xuntanzas Número de acollementos familiares formalizados. Número de menores en Acollemento Residencial Número de menores en Atención de Día Número de prazas convertidas Número de familias atendidas Programa de Integración Familiar Número de menores atendidos MENTOR

6.3. ÁMBITO DA REEDUCACIÓN

A L.O. 5/2000 de 12 de xaneiro, reguladora da responsabilidade penal dos menores, constitúe o actual marco de actuación para a reeducación de aqueles menores que, tendo unha idade comprendida entre os 14 e os 18 anos, cometeran feitos tipificados como delitos ou faltas polo Código Penal ou as leis penais especiais

Esta norma, que supuxo un gran avance no tratamento do menor infractor, conta cun amplo abano de medidas xudiciais, tanto de internamento como de medio aberto, que poden impoñer os Xuíces de Menores, así como outras actuacións extraxudiciais (conciliación, mediación e reparación), que procuran dar resposta ás condutas delitivas dos/das menores de tal xeito que contribúan ao seu desenvolvemento persoal e social ao mesmo tempo que se lles esixe a súa responsabilidade polos feitos cometidos.

A natureza sancionadora-educativa da citada lei, xunto co seu principio fundamental de defender o interese do menor por riba de calquera outro, sitúana como unha das leis penais xuvenís máis vangardistas do espazo europeo, por axustarse, en gran medida, ao Dictame do Comité Económico e Social Europeo sobre “La prevención de la delincuencia juvenil, los modos de tratamento de la delincuencia juvenil y el papel de la justicia del menor en la Unión Europea”.

Tal e como recolle o mencionado dictame, son múltiples e variadas as causas ou circunstancias que poden levar a un menor a delinquir, subliñando especialmente as que se refiren a factores socioeconómicos e socioambientais:

- A pertenza do menor a familias desestruturadas
- A marxinación socioeconómica ou pobreza
- O absentismo escolar e o fracaso escolar
- O desemprego
- O consumo de drogas ou sustancias tóxicas
- Os trastornos da personalidade e do comportamento
- A transmisión de imaxes e actitudes violentas nalgúns programas e medios de comunicación
- A insuficiencia na ensinanza e na transmisión de valores prosociais e cívicos

As causas mencionadas fan pensar na necesidade de combinar distintas estratexias de intervención. Unhas xerais de carácter preventivo a nivel primario que quedarían enmarcadas nas actuacións derivadas deste Plan nos apartados de Prevención e Protección, coa finalidade de que sexan cada vez menos os menores que cheguen a ter que cumprir medidas xudiciais; son necesarias tamén as estratexias específicas dentro da propia reeducación, que axusten os recursos e actuacións ás características persoais, familiares e sociais dos/das menores, para paliar o comportamento delitivo e lograr a integración e inserción social dos/das menores e mozos infractores/as

OS MENORES INFRACTORES EN GALICIA DENDE A ENTRADA EN VIGOR DA LEI NO ANO 2001: DATOS ESTATÍSTICOS

PORCENTAXE DE MENORES INFRACTORES DENDE A ENTRADA EN VIGOR DA L.O. 5/2000

Coñecer a realidade dos menores infractores en Galicia pasa por coñecer qué porcentaxe supoñen no total da poboación galega con idades comprendidas dende os 14 ata os 18 anos (idades de aplicación da lei)

Menores \ Anos	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Poboación galega dende 14ata 18 anos^(*)	122.376	115.894	111.002	107.096	104.053	101.014
Menores afectados por Resolucións Xudiciais^(**)	210	315	328	482	506	580
% de menores infractores en relación coa poboación galega de 14ata 18 anos	0,17%	0,27%	0,29%	0,45%	0,48%	0,57%

(*) Datos recollidos do INE

(**) Refírese os/as menores aos que se lles impuxo unha medida xudicial e foron notificadas ao Servizo de Menores en Conflito

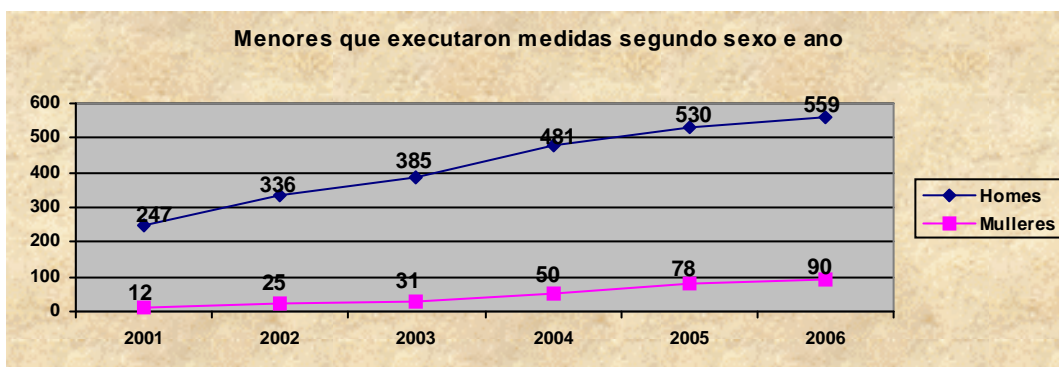
Análise do cadro:

A poboación galega dende os 14 ata os 18 anos sofre unha continua diminución, porén o número de menores aos que lles recaeu unha resolución xudicial foi en aumento dende o ano 2001 ata o 2006, o que fai que as porcentaxes de menores infractores creza cada ano, contrariamente á poboación do mesmo tramo de idade.

MENORES QUE EXECUTARON MEDIDAS POR XÉNERO E ANO

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
HOMES	247	336	385	481	530	559
MULLERES	12	25	31	50	78	90
TOTAL	259	361	416	531	608	649

Nota: Os datos obtivéronse exclusivamente da aplicación informática "Xestión de Menores Infractores" (XMI) que posúe a entidade pública encargada da execución das medidas, é dicir a Vicepresidencia da Igualdade e do Benestar a través da Secretaría Xeral do Benestar

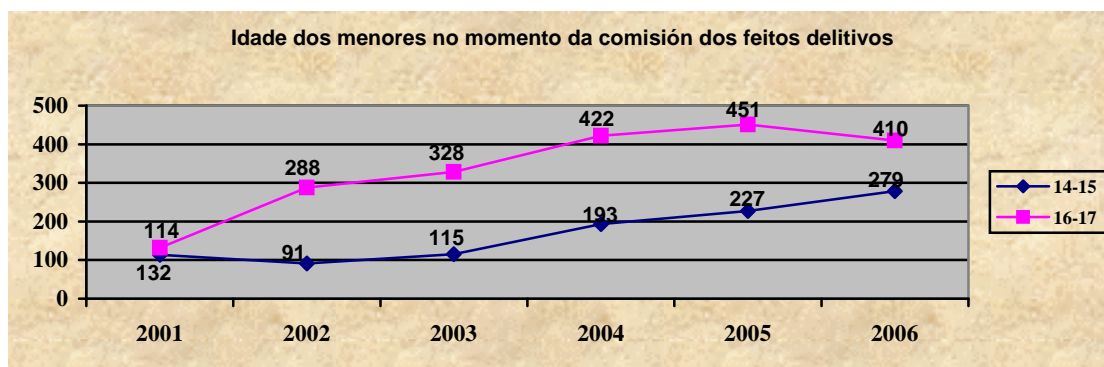
Análise do cadro e gráfico:

- Os datos indican que ano tras ano o número de menores que executaron medidas xudiciais foi en aumento. O dito aumento maniféstase en ambos os dous sexos.
- Segundo o sexo, é maioritario o número de homes.

IDADE DOS MENORES NO MOMENTO DA COMISIÓN DO DELITO

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
14 – 15	114	91	115	193	227	279
16 – 17	132	288	328	422	451	410

Nota: A suma do número de menores por idades de comisión do delito non coincide co número total de menores posto que un mesmo menor puido cometer feitos delitivos con distintas idades nun mesmo ano.

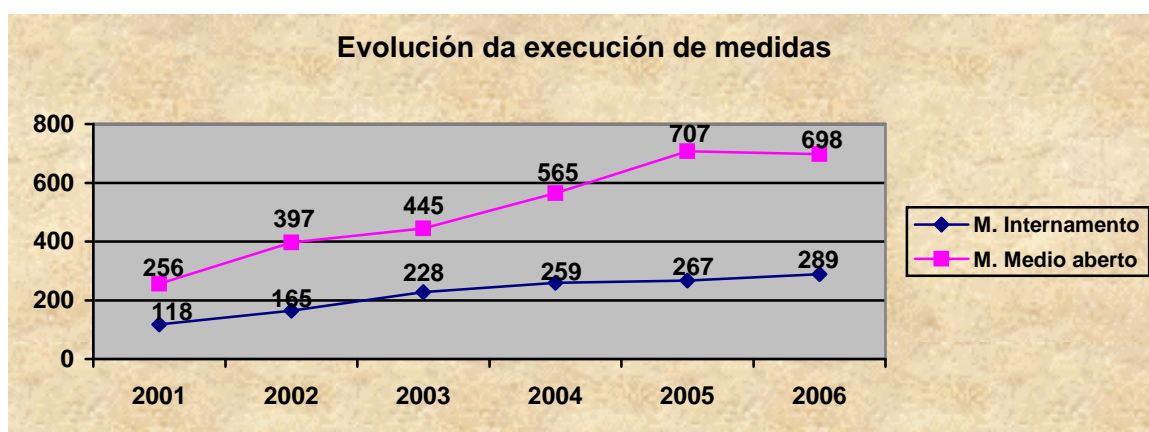

Análise do cadro e gráfico.

É maior o número de menores que cometen feitos delitivos con 16 e 17 anos. Porén é importante ter en conta que o tramo 14-15 vai experimentando subidas importantes. Así se reflicte no ano 2006 no que o tramo 16-17 sofre un descenso en comparación co ano 2005, pero o tramo de 14-15 anos continuou a súa tendencia ascendente.

MEDIDAS EXECUTADAS SEGUNDO ANO E TIPO DE MEDIDA

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
INTERNAMENTO	118	165	228	259	267	289
MEDIO ABERTO	256	397	445	565	707	698
TOTAL	374	562	673	824	974	987

Análise do cadro e gráfico:

- Execútanse un maior número de medidas de medio aberto que de internamento.
- A execución das medidas de internamento foi aumentando ano tras ano, aínda que dende o ano 2004 os incrementos que se producen son máis moderados.
- Pola contra, as medidas de medio aberto, cuxa execución experimentou incrementos importantes ata o ano 2005, no ano 2006 sufriu un lixeiro descenso (-1,26%).

MEDIDAS DE INTERNAMENTO SEGUNDO ANO E TIPO DE INTERNAMENTO

		2001	2002	2003	2004	2005	2006
INTERNAMENTOS CAUTELARES	TERAPEÚTICO	1	2	5	7	13	8
	PECHADO	19	30	40	38	25	29
	SEMIABERTO	10	7	12	15	24	24
	ABERTO	1	0	3	3	2	3
	TOTAL	31	39	60	63	64	64
INTERNAMENTOS FIRMES	TERAPEÚTICO	1	11	18	15	26	24
	PECHADO	28	35	68	73	56	41
	SEMIABERTO	30	35	61	65	81	101
	ABERTO	18	8	6	16	18	17
	PERMANENCIA FIN SEMANA	10	25	16	27	22	42
TOTAL	87	114	169	196	203	225	
TOTAL INTERNAMENTOS		118	153	229	259	267	289

Análise do cadro:

- As medidas de internamento pechado e semiaberto foron as máis executadas, cunha maior incidencia do semiaberto nos anos 2005 e 2006.
- Os internamentos de tipo aberto son os de menor execución.
- Dentro das medidas de internamento que se executaron con carácter cautelar, as de pechado foron as de maior incidencia.
- As permanencias de fin de semana en centro experimentaron no ano 2006 un incremento do 90,90% con respecto ao 2005.

MEDIDAS DE MEDIO ABERTO SEGUNDO ANO E TIPO DE MEDIDA.

		2001	2002	2003	2004	2005	2006
CAUTELARES	LIBERDADE VIXIADA CAUTELAR	3	11	13	15	24	13
	CONVIVENCIA CON PERSOA, FAMILIA OU GRUPO EDUCATIVO CAUTELAR	1	3	3	7	0	10
	TOTAL	4	14	16	22	24	23
FIRMES	LIBERDADE VIXADA (2º PERIODO INTERNAMENTO)	7	27	36	56	94	86
	LIBERDADE VIXIADA	146	215	237	254	297	257
	CONVIVENCIA CON PERSOA, FAMILIA OU GRUPO EDUCATIVO	1	6	4	5	6	9
	ASISTENCIA A CENTRO DE DÍA	2	9	23	28	36	36
	PERMANENCIA FIN SEMANA EN DOMICILIO	3	20	18	37	61	81
	TRATAMENTO AMBULATORIO	29	42	32	24	30	28
	PRESTACIÓNS EN BENEFICIO DA COMUNIDADE	58	44	50	107	119	127
	TAREFAS SOCIO-EDUCATIVAS	6	18	22	32	40	51
	TOTAL	252	381	422	543	683	675
TOTAL MEDIDAS MEDIO ABERTO		256	395	438	565	707	698

Análise do cadro:

- As liberdades vixiadas e as prestacións en beneficio da comunidade son as medidas máis executadas.
- As permanencias de fin de semana no domicilio sitúanse no terceiro lugar de medidas máis executadas a partir do ano 2004
- A medida de convivencia con outra familia, persoa ou grupo educativo tivo un grande aumento no ano 2006. Este aumento está ligado ao incremento do delito de violencia no ámbito familiar

Reflexións sobre os datos estatísticos

As conclusións xerais que se deducen de todos os datos anteriores son as seguintes:

- aumento das porcentaxes dos menores infractores en relación cunha poboación en claro retroceso
- aumento da execución ano tras ano do número de medidas xudiciais
- aumento do número de menores que executan esas medidas
- aumento de xeito preocupante dos menores que cometeron os feitos delitivos cando tiñan 14-15 anos

Dentro da reeducación de menores infractores cabe pois facer unha reflexión que debe de ir dirixida nunha dobre dirección:

- Unha xeral, referida á necesidade de seguir traballando no eido da prevención primaria (sociedade, familia, escola...) coa finalidade de evitar a aparición de condutas inadecuadas nos menores e que este PEGIA abordará nos ámbitos da prevención e a da protección.
- Outra específica, dentro da propia reeducación e que ten como resultado as actuacións recollidas neste plan para o ámbito da reeducación.

En liñas xerais os obxectivos que se queren conquistar dentro do ámbito da reeducación en Galicia, aparte dos que veñen dados pola propia filosofía da L.O. 5/2000 - "a reintegración do menor infractor na sociedade" -, serían:

- Procurar a non xudicialización dos menores.
- Diminuír os niveis de reincidencia dos menores e/ou evitar que esta se produza.

A acción máis importante a levar a cabo para lograr o primeiro dos obxectivo pasa por:

- Potenciar a mediación e a reparación extraxudicial naqueles casos nos que os menores cometan feitos tipificados como faltas ou delitos leves. Estaría especialmente recomendable para os/as menores que tiveran unha idade de comisión dos feitos entre 14-15 anos.

Para acadar o segundo dos obxectivos e polo tanto a reintegración do menor na sociedade, as accións pasarían por:

- Mellorar a calidade dos programas de intervención
- Reorganizar os recursos, especialmente en medio aberto para facelos máis eficaces. A dita acción concretaríase coa creación dos CIEMMAS (Centros de intervención e execución de medidas en medio aberto) e a posta en funcionamento dos "Pisos Convive" para a execución da medida de convivencia.

- Crear e/ou mellorar os centros de internamento procurando que os menores sexan atendidos na súa provincia de residencia ou sexan atendidos en virtude da súa especial problemática (menores con trastornos mentais, menores con problemas de consumo de drogas).

Todo isto sen olvidar a importancia da formación continua dos profesionais que traballan na reeducación ou a implantación de programas de calidade coa finalidade de analizar o traballo que se leva a cabo.

Os obxectivos a acadar dentro do ámbito da reeducación pasan tamén pola implicación da sociedade a través de entidades tanto públicas como privadas sen ánimo e lucro que colaboren na execución das medidas xudiciais. A dita colaboración ven referida especialmente ás medidas alternativas ao internamento, como é o caso das prestacións en beneficio da comunidade, as liberdades vixiadas, os tratamentos ambulatorios, etc. Todas elas precisan dunha boa coordinación entre a administración pública e as entidades colaboradoras na dispoñibilidade dos recursos.

A análise da realidade é unha premisa básica sobre a que debe programarse unha actuación se se quere ter unha certa garantía de eficacia. No caso da infancia e da adolescencia a dificultade estriba en que se trata dunha realidade cambiante, polo que se precisa realizar unha actualización permanente da información estatística, unha revisión periódica que permita a análise das características sociodemográficas ás que se destinan os recursos, unha avaliación dos propios recursos, tanto técnicos e humanos como económicos, así como os estudos que proporcionen información sobre as necesidades e colectivos específicos e as condicións necesarias para a implantación de novas políticas.

Entre os retos a coseguir nos vindeiros anos atópase pois a necesidade de intensificar as estratexias e actuacións preventivas e de rehabilitación dos mozos e das mozas en conflito social, tal como establece o Obxectivo estratéxico do Plan Estratégico Nacional da Infancia e da Adolescencia⁸ (PENIA), para este colectivo, como instrumento integrador para acadar o desenvolvemento dos dereitos, a equidade interterritorial e a igualdade de oportunidades para a adolescencia dentro dun marco común e flexible, así como compartido por todas as comunidades autónomas, respectando a singularidade de cada unha delas.

⁸ Plan Estratégico Nacional de la Infancia y de la Adolescencia. 2006/2009. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales

PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA 2007 – 2010
REEDUCACIÓN 2007 – A RESPONSABILIDADE E O BO TRATO DEREITOS DO NENO

DEREITOS DO NENO

Art. 40: Todo neno que sexa considerado acusado ou declarado culpable de ter infrinxido as leis, ten dereito a que se respecten os seus dereitos fundamentais e en particular o dereito a beneficiarse de todas as garantías dun procedemento equitativo, mesmo de dispoñer de asistencia xurídica ou doutra asistencia adecuada na preparación e presentación da súa defensa. Sempre que sexa posible evitarase recorrer a procedementos xudiciais e a o internamento en institucións.

Art. 37: A FAVOR DA INFANCIA NO MUNDO Ningún neno será sometido a tortura, penas ou tratos crueis ou degradantes, á pena capital, a cadea perpetua ou a detención arbitraria. Todo neno privado d liberdade estará separado dos adultos e terá dereito a manter contacto coa súa familia e á asistencia xurídica adecuada.

OBXECTIVO ESTRATÉXICO

REINSERTAR O/A MENOR INFRACOR/A MELLORANDO E INTENSIFICANDO AS ESTRATEXIAS E ACTUACIÓNS PREVENTIVAS E DE REEDUCACIÓN.

OBXECTIVOS

ACTUACIÓNS

Promover programas que eviten ou palién a xudicialización dos/das menores.	Implementación do programa de mediación extraxudicial e Conciliación coa vítima.
Crear e/ou mellorar os recursos para adaptalos as características e problemáticas dos/das menores.	Creación de dous espazos de autonomía a convivencia, Pisos "CONVIVE", para o cumprimento da Medida Convivencia con persoa, familia ou grupo educativo, nas provincias da Coruña e Pontevedra. Aumento de prazas de internamento no Centro Concepción Arenal.
Promover a colaboración das entidades tanto públicas como privadas sen ánimo de lucro para a ampliación do catálogo de servizos que favorezan o cumprimento das medidas alternativas ao internamento.	Potenciación da adhesión dos concellos ao protocolo Xeral entre a Vicepresidencia e a FEGAMP encamiñado a mellora da colaboración para o cumprimento da medida Prestación en beneficio da Comunidade. Incremento das Entidades de Iniciativa Social para a colaboración na execución da medida xudicial Prestacións en Beneficio da Comunidade.

PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA 2007 – 2010			
REEDUCACIÓN 2007 – A RESPONSABILIDADE E O BO TRATO DEREITOS DO NENO (cont.)			
OBXECTIVOS (cont.)		ACTUACIÓNS (cont.)	
Potenciar a formación especializada dos profesionais.		Formación continua dos profesionais que desenvolven a súa actividade no marco da Lei orgánica 5/2000.	
Potenciar a investigación en reeducación.		Investigación sobre o fenómeno da reincidencia.	
POBOACIÓN DIANA			
Adolescentes de 14 ata 18 anos en conflito social sometidos a medidas xudiciais da L.O. 5/2000			
ORGANISMOS IMPLICADOS E/OU COLABORADORES			
COMPETENTES: Secretaría xeral do Benestar (Subdirección Xeral do Menor) Delegacións Provinciais da Vicepresidencia da Igualdade e do Benestar Servizos sociais de atención primaria FEGAMP Xustiza Interior		COLABORADORES: ONGs Entidades de iniciativa social Universidades Colexios profesionais	
FACTORES PROTECTORES			
NO MENOR: Relacións familiares de bo trato Inserción nalgún entorno escolar, formativo ou laboral Potenciación das características persoais (competencia social, autonomía, empatía, sensibilidade social)	NA FAMILIA: Responsabilidade solidaria de pais, titores ou gardadores no cumprimento da medida Formación e capacitación familiar para prover a los menores de practicas educativas protectoras	NA SOCIEDADE: Rede de apoio social Fomento do coñecemento dos dereitos dos menores Fomento da responsabilidade social cara ao bo trato e a necesidade de reeducación dos menores infractores.	NA REEDUCACIÓN: Intervención educativa no cumprimento das medidas Carácter sancionador educativo das medidas Coñecemento das normas sociais e das consecuencias da súa infracción

PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA 2007 – 2010

REEDUCACIÓN 2007 – A RESPONSABILIDADE E O BO TRATO DEREITOS DO NENO (cont.)

INSTRUMENTOS E MEDIOS

Regulamento marco de réxime interno dos centros.
Tradución ás distintas linguas do regulamento e das normas de convivencia dos centros.
Protocolo de aceptación do Código deontolóxico na execución de medidas en institucións colaboradoras.
Protocolos de compromiso dos menores e das súas familias.
Manual de boas prácticas na execución de medidas.
Manual de boas practicas na atención residencial.

INDICADORES DE AVALIACIÓN

Número de mediacións extraxudiciais (cuantificadas por ano).
Número de conciliacións coa vítima (cuantificadas por ano).
Derivacións a recursos formativos e/ou laborais normalizados.
Número de Menores inseridos laboralmente. (cuantificados en %).
Número de intervencións en Medio Aberto.
Número de intervencións en internamento.
Número de accións de coordinación.
Número de actividades de asesoramento.
Número de Concellos e Entidades adheridos ao Protocolo
Establecemento de novos convenios e/ou acordos, si procede ,con entidades especializadas nos ámbitos da saúde mental, drogodependencias, etc
Número de prazas por tipoloxía dos centros
Número de reincidentes ou taxa de diminución de condutas infractoras
Numero de accións formativas por colectivos e ano
Adecuación das accións formativas ás demandas de formación segundo ámbitos determinados previamente (lexislación, proxecto educativo, desenvolvemento evolutivo adolescente)

PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA 2007 – 2010

REEDUCACIÓN 2008 – A RESPONSABILIDADE E O BO TRATO DEREITOS DO NENO

DEREITOS DO NENO

Art. 40: Todo neno que sexa considerado acusado ou declarado culpable de ter infrinxido as leis, ten dereito a que se respecten os seus dereitos fundamentais e en particular o dereito a beneficiarse de todas as garantías dun procedemento equitativo, mesmo de dispoñer de asistencia xurídica ou doutra asistencia adecuada na preparación e presentación da súa defensa. Sempre que sexa posible evitarase recorrer a procedementos xudiciais e a o internamento en institucións.

Art. 37.A FAVOR DA INFANCIA NO MUNDO: Ningún neno será sometido a tortura, penas ou tratos crueis ou degradantes, á pena capital, a cadea perpetua ou a detención arbitraria. Todo neno privado d liberdade estará separado dos adultos e terá dereito a manter contacto coa súa familia e á asistencia xurídica adecuada.

OBXECTIVO ESTRATÉXICO

REINSERTAR O/A MENOR INFRACOR/A MELLORANDO E INTENSIFICANDO AS ESTRATEXIAS E ACTUACIÓNS PREVENTIVAS E DE REEDUCACIÓN

OBXECTIVOS

ACTUACIÓNS

Crear e/ou mellorar recursos para adaptalos as características e problemáticas dos/das menores.

Creación de dous Pisos "CONVIVE" nas provincias de Ourense e Lugo, como espazos de autonomía e convivencia para o cumprimento da Medida de Convivencia con persoa, familia ou grupo educativo.

Creación dun Centro de internamento na provincia de Lugo.

Creación dun Centro terapéutico, especializado en drogodependencias.

Reorganizar os recursos para a execución das medidas xudiciais alternativas ao internamento.

Implementación dos CIENMAS, (Centros de Intervención e Execución de Medidas Xudiciais en Medio Aberto), para as provincias da Coruña e Pontevedra.

PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA 2007 – 2010			
REEDUCACIÓN 2008 – A RESPONSABILIDADE E O BO TRATO DEREITOS DO NENO (cont.)			
OBXECTIVOS (cont.)		ACTUACIÓNS (cont.)	
Continuar coa potenciación da formación e do reciclaxe dos profesionais.		Formación inicial e continua dos profesionais que desenvolven a súa actividade no marco da L. O. 5/2000.	
Potenciar a investigación en reeducación.		Continuidade do estudo da reincidencia nos infractores xuvenís en Galicia. Implementación dun Programa Formativo dirixido aos menores ofensores dos seus pais.	
POBOACIÓN DIANA			
Adolescentes de 14 ata 18 anos en conflito social sometidos a medidas xudiciais da L.O. 5/2000			
ORGANISMOS IMPLICADOS E/OU COLABORADORES			
COMPETENTES: Secretaría xeral do Benestar (Subdirección Xeral do Menor) Delegacións Provinciais da Vicepresidencia da Igualdade e do Benestar Servizos sociais de atención primaria FEGAMP Xustiza Interior		COLABORADORES: ONGs Entidades de iniciativa social Universidades Colexios profesionais	
FACTORES PROTECTORES			
NO MENOR: Relacións familiares de bo trato Inserción nalgún entorno escolar, formativo ou laboral Potenciación das características persoais (competencia social, autonomía, empatía, sensibilidade social)	NA FAMILIA: Responsabilidade solidaria de pais, titores ou gardadores no cumprimento da medida Formación e capacitación familiar para prover aos menores de prácticas educativas protectoras	NA SOCIEDADE: Rede de apoio social Fomento do coñecemento dos dereitos dos menores Fomento da responsabilidade social cara ao bo trato e a necesidade de reeducación dos menores infractores.	NA REEDUCACIÓN: Intervención educativa no cumprimento das medidas Carácter sancionador educativo das medidas Coñecemento das normas sociais e das consecuencias da súa infracción

PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA 2007 – 2010

REEDUCACIÓN 2008 – A RESPONSABILIDADE E O BO TRATO DEREITOS DO NENO (cont.)

INSTRUMENTOS E MEDIOS

Regulamento marco de réxime interno dos centros
Tradución ás distintas linguas do regulamento e das normas de convivencia dos centros
Protocolo de aceptación do Código deontolóxico na execución de medidas en institucións colaboradoras
Protocolos de compromiso dos menores e das súas familias
Manual de boas prácticas na execución de medidas
Manual de intervención en primeira acollida
Manual de boas practicas na atención residencial

INDICADORES DE AVALIACIÓN

Adolescentes e mozos baixo medida de internamento, por tipoloxía de réxime, sexo e idade.
Número de medidas de internamento executadas (cuantificadas por ano)
Número total de prazas de internamento, por tipoloxía dos centros
Adecuación numérica das prazas ás medidas impostas
Número de reincidencia ou taxa de diminución de condutas infractoras
Taxas numéricas por ano de integración persoal e social dos menores
Número de accións formativas por colectivos e ano
Adecuación das accións formativas ás demandas de formación segundo ámbitos determinados previamente (lexislación, proxecto educativo, desenvolvemento evolutivo adolescente)
Indicadores derivados do Programa de menores ofensores
Indicadores derivados do Programa de reincidencia

PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA 2007 – 2010
REEDUCACIÓN 2009 – A RESPONSABILIDADE E O BO TRATO DEREITOS DO NENO

DEREITOS DO NENO

Art. 40: Todo neno que sexa considerado acusado ou declarado culpable de ter infrinxido as leis, ten dereito a que se respecten os seus dereitos fundamentais e en particular o dereito a beneficiarse de todas as garantías dun procedemento equitativo, mesmo de dispoñer de asistencia xurídica ou doutra asistencia adecuada na preparación e presentación da súa defensa. Sempre que sexa posible evitarase recorrer a procedementos xudiciais e a o internamento en institucións.

Art. 37.A FAVOR DA INFANCIA NO MUNDO: Ningún neno será sometido a tortura, penas ou tratos crueis ou degradantes, á pena capital, a cadea perpetua ou a detención arbitraria. Todo neno privado d liberdade estará separado dos adultos e terá dereito a manter contacto coa súa familia e á asistencia xurídica adecuada.

OBXECTIVO ESTRATÉXICO

REINSERTAR O/A MENOR INFRACTOR/A MELLORANDO E INTENSIFICANDO AS ESTRATEXIAS E ACTUACIÓNS PREVENTIVAS E DE REEDUCACIÓN

OBXECTIVOS

ACTUACIÓNS

Crear e/ou mellorar recursos para adaptalos ás características e problemáticas dos/das menores	Creación dun centro terapéutico para problemas de saúde mental na zona norte de Galicia
Reorganizar os recursos para a execución das medidas xudiciais alternativas ao internamento	Creación de dous CIENMAS; Centros de Intervención e Execución de Medidas Xudiciais en Medio Aberto, para as provincias de Lugo e Ourense
Avaliar a calidade e o grado de cumprimento das medidas	Implementación dun Plan de Calidade
Continuar coa potenciación da formación e do reciclaxe dos profesionais	Formación inicial e continua dos profesionais que desenvolven a súa actividade no marco da Lei orgánica 5/2000
Potenciar a investigación en reeducación	Continuidade do estudo de reincidencia nos infractores xuvenís en Galicia

PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA 2007 – 2010

REEDUCACIÓN 2009 – A RESPONSABILIDADE E O BO TRATO DEREITOS DO NENO (cont.)

OBXECTIVOS (cont.)	ACTUACIÓNS (cont.)
Implementar programas formativos para menores ofensores dos seus pais	Continuidade do programa dirixido aos menores ofensores das súas familias
Colaborar na avaliación do Regulamento da Lei orgánica 5/2000	

POBOACIÓN DIANA
Adolescentes de 14 ata 18 anos en conflito social sometidos a medidas xudiciais da L.O. 5/2000

ORGANISMOS IMPLICADOS E/OU COLABORADORES

COMPETENTES: Secretaría xeral do Benestar (Subdirección Xeral do Menor) Delegacións Provinciais da Vicepresidencia da Igualdade e do Benestar Servizos sociais de atención primaria FEGAMP Xustiza Interior	COLABORADORES: ONGs Entidades de iniciativa social Universidades Colexios profesionais
--	---

FACTORES PROTECTORES

NO MENOR: Relacións familiares de bo trato Inserción nalgún entorno escolar, formativo ou laboral Potenciación das características persoais (competencia social, autonomía, empatía, sensibilidade social)	NA FAMILIA: Responsabilidade solidaria de pais, titores ou gardadores no cumprimento da medida Formación e capacitación familiar para prover aos menores de prácticas educativas protectoras	NA SOCIEDADE: Rede de apoio social Fomento do coñecemento dos dereitos dos menores Fomento da responsabilidade social cara ao bo trato e a necesidade de reeducación dos menores infractores	NA REEDUCACIÓN: Intervención educativa no cumprimento das medidas Carácter sancionador educativo das medidas Coñecemento das normas sociais e das consecuencias da súa infracción
--	---	--	---

PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA 2007 – 2010

REEDUCACIÓN 2009 – A RESPONSABILIDADE E O BO TRATO DEREITOS DO NENO (cont.)

INSTRUMENTOS E MEDIOS

Regulamento marco de réxime interno dos centros
Tradución ás distintas linguas do regulamento e das normas de convivencia dos centros
Protocolo de aceptación do Código deontolóxico na execución de medidas en institucións colaboradoras
Protocolos de compromiso dos menores e das súas familias
Manual de boas prácticas na execución de medidas
Manual de boas practicas na atención residencial

INDICADORES DE AVALIACIÓN

Adolescentes e mozos baixo medida de internamento, por tipoloxía de réxime, sexo e idade.
Número de medidas de internamento executadas (cuantificadas por ano)
Número total de prazas de internamento, por tipoloxía dos centros
Adecuación numérica das prazas ás medidas impostas
Número de reincidencia ou taxa de diminución de condutas infractoras
Taxas numéricas por ano de integración persoal e social dos menores
Número de accións formativas por colectivos e ano
Adecuación das accións formativas ás demandas de formación segundo ámbitos determinados previamente (lexislación, proxecto educativo, desenvolvemento evolutivo adolescente)
Indicadores derivados do Programa de menores ofensores
Indicadores derivados do Programa de reincidencia

PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA 2007 – 2010
REEDUCACIÓN 2010 – A RESPONSABILIDADE E O BO TRATO DEREITOS DO NENO

DEREITOS DO NENO

Art. 40: Todo neno que sexa considerado acusado ou declarado culpable de ter infrinxido as leis, ten dereito a que se respecten os seus dereitos fundamentais e en particular o dereito a beneficiarse de todas as garantías dun procedemento equitativo, mesmo de dispoñer de asistencia xurídica ou doutra asistencia adecuada na preparación e presentación da súa defensa. Sempre que sexa posible evitarase recorrer a procedementos xudiciais e a o internamento en institucións.

Art. 37.A FAVOR DA INFANCIA NO MUNDO: Ningún neno será sometido a tortura, penas ou tratos crueis ou degradantes, á pena capital, a cadea perpetua ou a detención arbitraria. Todo neno privado d liberdade estará separado dos adultos e terá dereito a manter contacto coa súa familia e á asistencia xurídica adecuada.

OBXECTIVO ESTRATÉXICO

REINSERTAR O/A MENOR INFRACTOR/A MELLORANDO E INTENSIFICANDO AS ESTRATEXIAS E ACTUACIÓNS PREVENTIVAS E DE REEDUCACIÓN

OBXECTIVOS

ACTUACIÓNS

Crear e/ou mellorar recursos para adaptalos ás características e problemáticas dos/das menores.

Creación dun Centro de internamento na provincia de Pontevedra.

Posta en funcionamento dun Centro de Día para dar resposta á medida Asistencia a Centro de Día.

Favorecer a reinserción social de menores con responsabilidade penal.

Realización, en colaboración coas institucións implicadas, de estudos sobre a situación da Infancia en Conflito, aplicables á execución de medidas de internamento, de medio aberto e de mediación e reparación extraxudicial.

Revisar criterios e requisitos de calidade nos proceso de intervención especializada coa infancia en conflito social no cumprimento das medidas.

Avance na elaboración de criterios e requisitos de calidade e na avaliación dos servizos especializados de responsabilidade penal.

PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA 2007 – 2010			
REEDUCACIÓN 2010 – A RESPONSABILIDADE E O BO TRATO DEREITOS DO NENO (cont.)			
OBXECTIVOS (cont.)		ACTUACIÓNS (cont.)	
Potenciar a formación especializada e continua dos profesionais		Formación continua dos profesionais que desenvolven a súa actividade no marco da Lei orgánica 5/2000.	
Colaborar na avaliación do Regulamento da Lei orgánica 5/2000		Avaliación da aplicación do Regulamento	
POBOACIÓN DIANA			
Adolescentes de 14 ata 18 anos en conflito social sometidos a medidas xudiciais da L.O. 5/2000			
ORGANISMOS IMPLICADOS E/OU COLABORADORES			
COMPETENTES: Secretaría xeral do Benestar (Subdirección Xeral de Menores) Delegacións Provinciais da Vicepresidencia da Igualdade e do Benestar Servizos sociais de atención primaria FEGAMP Xustiza Interior		COLABORADORES: ONGs Entidades de iniciativa social Universidades Colexios profesionais	
FACTORES PROTECTORES			
NO MENOR: Relacións familiares de bo trato Inserción nalgún entorno escolar, formativo ou laboral Potenciación das características persoais (competencia social, autonomía, empatía, sensibilidade social)	NA FAMILIA: Responsabilidade solidaria de pais, titores ou gardadores no cumprimento da medida Formación e capacitación familiar para prover aos menores de prácticas educativas protectoras	NA SOCIEDADE: Rede de apoio social Fomento do coñecemento dos dereitos dos menores Fomento da responsabilidade social cara ao bo trato e a necesidade de reeducación dos menores infractores.	NA REEDUCACIÓN: Intervención educativa no cumprimento das medidas Carácter sancionador educativo das medidas Coñecemento das normas sociais e das consecuencias da súa infracción

PROMOCIÓN DO BO TRATO Á INFANCIA 2007 – 2010

REEDUCACIÓN 2010 – A RESPONSABILIDADE E O BO TRATO DEREITOS DO NENO (cont.)

INSTRUMENTOS E MEDIOS

Regulamento marco de réxime interno dos centros
Tradución ás distintas linguas do regulamento e das normas de convivencia dos centros
Protocolo de aceptación do Código deontolóxico na execución de medidas en institucións colaboradoras
Protocolos de compromiso dos menores e das súas familias
Manual de boas prácticas na execución de medidas
Manual de boas prácticas na atención residencial

INDICADORES DE AVALIACIÓN

Número de prazas por tipoloxía dos centros
Adolescentes e xoves baixo medida de Asistencia a Centro de Día.
Número de estudos realizados con posibilidade de transferencia a procedementos de intervención especializada en responsabilidade penal dos menores.
Taxas de reincidencia o de diminución de condutas infractoras
Taxas numéricas por ano de Integracións persoal e social dos menores
Número de accións formativas por colectivos e ano
Adecuación das accións formativas ás demandas de formación segundo ámbitos determinados previamente (lexislación, proxecto educativo, desenvolvemento evolutivo adolescente...)

